

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Dln
polletno 120 Dln
celoletno 240 Dln
za inozemstvo
mesečno 35 Dln
nedeljska izdaja
celoletno v Jugo-
slaviji 80 Dln, za
inozemstvo 100 D

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti-vrsta
mali oglaš po 1-30
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 3 in 4 Dln, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Dln
p Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 jutraj
razen pondeljke in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Po sestanku našega dijaštva.

Tečaj slovenskega katoliškega dijaštva na gori Oljki je za nami. Zbral je več kot 100 fantov v najlepšem mladostnem razpoloženju. V zgodovini slovenskega katoliškega pokreta pa pomeni važno prehodno točko, o čemer je treba, da obširneje izpregovorimo.

Vprašanja življenja, ki so v strašnem vojnem meteu razburkala mlade duše, so v vrstah katoliško orientiranega dijaštva zbudila takoj pokret, ki mu je idejno stal na čelu eden najboljših slovenskih krščanskih kulturnih delavcev, dr. Janko Kralj, katerega žal danes ni več med nami, da bi se neposredno z vplivom svoje svetle osebnosti udeleževal našega gibanja in stremjenja. Dal mu je takoj pravo smer v poudarku za dejanskim uresničenjem katoliških verskih, etičnih, družabnih vrednot v življenju vsakega posameznika, v zahtevi po vniknjenju cele duše v duha katolištva in po vsoglašenju krščanskih načel z življenjem. Spricho odpora, ki ga vedno daje leno v starih kolovozih premikajoča se okolica in naša lastna narava, boječa se vsakega temeljnega pretresa, se je naravno to gibanje izražalo v veliki bojevitosti ter ostri kritiki obstoječega. Kar se je po tej revolucionarnosti in kritiki med nami razčistilo in poglobilo, to, za kar je dala ta mladina podneta in s čemer se je katoliško življenje med nami obogatilo, pripada zdaj nam vsem in se pozna v vsem slovenskem katoliškem pokretu kot volja in stremjenje po višjem ter se ne osporjuje. Ustvarili so se pogoji, ki omogočujejo zdrav napredek katoliške misli in sodelovanje vseh, ki sploh pomenijo kakšno tvorbo silo. Seveda ni še vse doseženo, toda pogon navzgor je že tolik in tako krepak, da je čas same kritike minul in da se tudi mladina more odslej udeleževati pozitivno ustvarjajoče na temeljih, ki se ne smejo omajati, in s tisto ljubeznijo, ki je glavna oznaka katoliškega občestva, katero je regnum amoris et pacis.

Kakor zbudi vsak tak mladostni pokret protivne sile od strani onih, ki po privzgojenih občutjih minulih in minevaajočih dob sploh ali še ne morejo z njim, tako krije sam v sebi nevarnost od raznih primesi, usodlin in elementov, ki v vsakem kipečem in preobračajočem gibanju igrajo vlogo razkrojevalca, a se morajo izločiti, ko treba graditi, se v obstoječe uvrstiti in ga resnično oploditi. Zlasti v katolištvu ni mogoče ničesar brez te uvrstitve, brez ozira na tradicijo, brez spoštovanja vseh in brez podreditve. Zato je čisto napačno in se mora označiti odločno kot zmota, ako se izčrpuje kak pokret v samem negativizmu. Temeljna zmota je, sebe in druge, nevede in nehoti seveda, varati, da se ohranjajo objektivne vrednote katoliškega verskega nazora, dejansko pa jih odnašati z nebrzdano, čisto subjektivistično kritiko in nastrojenjem, svoja lastna religiozna doživlja vsiljevati drugim kot edino pravo in z največjo nestrpnostjo označevati kot manjvredno vse, kar se ne vpreže v gotovo strujo. Ni treba, da kdo taji kakšno dogmo; že to čisto individualistično, samogospodstveno in protibožestveno sektirarsko razpoloženje je antikatališko. Mesto, da se življenje resnično pokatoličuje, se na ta način skali z liberalnimi in liberaloidnimi primesmi, ki prehajajo časih že v odbijajočo plitkost, v šlagerje, ki jih — seveda bodisi nerazumljene, bodisi več ali manj hote potvorne — z veseljem povzema meščanska liberalna in socialistična publicistika. Tako se ta subjektivizem nevarno oddaljuje tudi od katoliške duše naroda, ki v svojih cerkvenih in privatnih nabožnostih doživlja objektivne verske vrednote neprimerno globlje od marsikoga, ki so mu boja le zapreke k neposrednemu dotiku z božanstvom. Baš ta popolna odtujenost od velikega katoliškega občestva malih in preprostih je znak skrajne notranje slabosti tega čisto negativističnega pokreta, ki se po svoji veliki neizkipečnosti ne more obvarovati tudi v socialnem pogledu nekaj primesi, ki ne odgovarja krščanskemu nad- in protirazrednemu, čisto ljubezenskemu pojmovanju človeške družbe, kakor ga razume prav celo Ghandi, antipol ljeninizma.

Sestanek na gori Oljki je dokazal, da se v naši katoliški inteligenci ta subjektivistični tok že preraščuje, da je svojo funkcijo razburkanja atmosfere samozadovoljnosti, pomeščanjenja in formalizma končal in se mora umakniti dobi občestvenega pozitivnega sodelovanja, ki nas mora bolj in bolj združevati. Treba znati se pojaviti in odstopiti, in sežgati bogove, ki so postali že stari maliki. Pot do

Sestanek med kraljem Aleksandrom in kraljem Borisom v Monakovem.

VELIK POLITIČEN POMEN SESTANKA. — SADOVI OBISKA DR. KOROŠČA V SOFIJI. — SPORAZUM NE TANGIRA NITI DRŽAVNE FORME NITI TERITORIJALNEGA STANJA OBEH KRALJEVIN.

Belgrad, 12. avg. (Izv.) Na prvem mestu pod naslovom »Kraljev sestanek v Monakovem« priobčuje današnja »Pravda« vest svojega berlinskega dopisnika dr. L. P., ki se glasi takole: »Berlin, 11. avgusta. Politika, ki gre za tem, da se ustvari široko prijateljstvo med narodi na Balkanu, posebno med Jugoslavijo in Bolgarijo, je dobila po mojih najboljših avtentičnih informacijah iz prve roke v berlinski diplomaciji svoje potrdilo o sestanku jugoslovanskega kralja Aleksandra in bolgarskega kralja Borisa.

Kralj Aleksander že nekaj mesecev inavgurira to svojo veliko politiko, ki obsega mir na Balkanu in gre za tem, da ustvari trajno prijateljstvo med narodi na polotoku in specijelno med Jugoslavijo in Bolgarijo. Obisk voditelja Slovenske ljudske stranke dr. Korošča, pri kralju Borisu v Sofiji je bil zelo živahno komentiran v vseh diplomatskih krogih v inozemstvu. Obisk je bil komentiran tudi na Qaid Orsay-u (francosko zunanje ministrstvo), v Foreign Officeu (angleško zunanje ministrstvo), v Wilhelmstrasse (nemško zunanje ministrstvo). Na sestanku kralja Aleksandra in Borisa v Monakovem se bo govorilo o utrditvi prijateljstva med Belgradom in Sofijo. Kralj Aleksander je prišel res radi zdravniške konzultacije, vendar je kljub temu omogočen tudi ta sestanek. Dva monarha, prepričana, da je narodom na Balkanu potrebno mirno življenje za kulturni in gospodarski napredek, bosta storila, da pride do političnega zblizanja. Kakor mi je rečeno od tukajšnjih diplomatskih predstavnikov, sporazum dveh monarhov ne tangira niti malo današnje državne forme obeh kraljevin, niti današnjega teritorialnega stanja.

Ta vest »Pravde«, ki je, kakor znano, osebno glasilo zunanjega ministra dr. Marinkovića, je v vseh diplomatskih krogih delovala kot senzacija. Oficijelni dementi do sedaj ni prišel, pač pa se je časnikiarjem v zunanjem ministrstvu reklo, da za to vest ni potrdila. Vsekakor pa je vest izredno zanimiva in se v nekaterih krogih, kljub temu, da oficijelnega potrdila ni, z ozirom na potovanje dr. Korošča v Sofijo misli, da gre v resnici za čim večje zblizanje med obema slovanskima državama na Balkanu.

V Monakovo, 12. avg. (Izv.) Jugoslovanski kralj Aleksander se je, kakor smo že poročali, nastanil v hotelu »Continental« pod imenom grof Topola. V nedeljo zvečer bo zopet odpotoval iz Monakovega. Spremlja ga samo en adjutant.

Dr. Korošec o takozvanem blejskem sporazumu.

Ljubljana, 12. avg. Dr. Korošec je dal našemu uredniku sledečo izjavo:

O bistvenih točkah sporazuma med ministrskim predsednikom g. Vukičevićem in Jugoslovanskim klubom sem najprej obvestil vrhovno instanco Slovenske ljudske stranke, to je zbor zaupnikov, na njegovem zborovanju v Ljubljani začetkom sedanje volilne borbe. Ker se je moj govor na tem zboru dobesedno objavil, je bila tudi vsa javnost dovoljno obveščena o vsebini sporazuma. Ko sva se setala z g. ministrskim predsednikom na Bledu, je bil sporazum že več kot en mesec star, zato tudi popolnoma po nedolžnem nosi ime »blejski sporazum«. Več kakor je bilo na shodu naših zaupnikov v Ljubljani povedano — in bilo je tu vse povedano, kar je bistveno — se ne da povedati, ker bi potem morala fan-

tazija govoriti, a ne dejstva. Zato me pusti tudi fantaziranje v javnosti o tako zvanem »blejskem paktu« popolnoma hladnega in nihče mi pač ne bo zamoril, ako se tega fantaziranja ne udeležujem niti z razjašnjevanjem niti s popravki niti z demantiji. Pač pa smatram za svojo dolžnost, da kategorično demantiram v »Politiki« od 11. avgusta objavljeno vest, češ, da je pismeni sporazum parafiral (sopodpisal) sam Nj. Veličanstvo kralj ob priliki poslednjega sestanka gg. Korošča in Vukičevića na Bledu. Ta vest je tembolj neokusna in netaktna, ker je tudi iz temelja neresnična. Drugih trditvev v omenjeni vesti »Politike« se nečem detakniti, ker imajo fantazije svoja svobodna pota, katerih tudi z najbolj resnimi in s pogostimi demantiji ni mogoče omejiti, kamoli onemogočiti.

Nadaljni komentarji k »blejskemu paktu«.

DALEKOSEŽNOST SPORAZUMA. — ONEMOGLA JEZA SVETOZARJA PRIBIČEVIČA.

Belgrad, 12. avg. (Izv.) Časopisje nadaljuje kampanjo in komentarje o blejskem sporazumu z ozirom na poslednja odkritja »Politike«. Mi smo že včeraj priobčili dementi te vesti in danes lahko prinesemo ponovni dementi iz predsedništva vlade: »Popolnoma izmišljeno in neresnično vest o parafiranju sporazuma med SLS in predsednikom vlade od strani kralja Aleksandra kategorično demantiramo.« »Politika« pa o tem piše sledeče: »Vesti, ki jih je prinesla včeraj »Politika« o blejskem sporazumu, so v vseh političnih krogih izzvale viharne komentarje. Politični krogi so to vest komentirali in smatrali, da je sprememba volilnega zakona, reforma zakona o samoupravi, ustanovitve gornjega doma in revizija ustave predmet sporazuma med Vukičevićem in Korošcem... Le v kolikor so politični krogi verovali v vsebino pakta, v toliko so dvomili in to samo dvomili, da je ta pakt narujen z znanjem Ace Stanojevića in da ga je parafiral tudi sam kralj. Kljub vsemu temu, kar se je dosedaj o tem paktu vedelo v javnosti, se je v političnih krogih govorilo, da ni treba, da bi bil ta pakt absoluten in da vse to ne more že značiti, da bi se pakt udeležil. Politični krogi so kazali na pr. na vlado narodnega sporazuma (Davidović l. 1924.), na-

uspehov je posuta z grobovi, z lastnimi pokopanimi mnenji dneva. Predvsem treba sebe zatajiti, sebe venomer podčinjivati, zajemati iz skrupnosti in se z njo bogatiti. Za katoličana je to lahko: on je ud Kristusovega telesa, unae sanctae, catholicae et apostolicae. On raste vedno preko vseh struj k enoti.

Zopet neuspela SDSarska intriga.

Belgrad, 12. avg. (Izv.) Afera, ki se jo je hotelo napraviti s kandidaturom dr. Spahe v raško-zvečanskem okraju, je likvidirana. Vest, da je minister za vere zapretil z ostavko, je Obradović sam dementiral. S tem se je tudi ta intriga, ki so jo samostojni demokratje poskusili izrabiti, takoj presekala.

Z radikalne stranke.

Belgrad, 12. avg. (Izv.) Radikalni izvršilni odbor je imel danes sejo, na kateri je razpravljal edino o tem, kdaj se sestane glavni odbor radikalne stranke. Do definitivnega sklepa ni prišlo in je prepuščeno svobodni volji strankinega podpredsednika Ace Stanojevića, da skliče tozadevno sejo, kadar smatra to za potrebno.

Krvav spopad med volivci.

Belgrad, 12. avg. (Izv.) V bosanski Hrupi je prišlo do spopada med radikali in demokratji, pri katerem je bilo več ranjenih. Radi teh spopadov je Lj. Davidović poslal Marinkoviću pismo, da v zadevi pri predsedniku vlade intervenira.

Energičen odgovor Rothemeru.

v Praga, 12. avg. (Izv.) Češkoslovaško časopisje beleži ponovne brzokaske Rothemereje, v katerih izjavlja dr. Beneš svojo pripravljenost sodelovati pri novem določanju mej med Češkoslovaško in Madjarsko, z največjim ogorčenjem. Ton njegovega pisanja označujejo kot nezasiščen. »Večerny list« v ostrem članku pravi, da je treba v odgovoru Rothemeru pojasniti, da bodo Čehoslovaki proti vsakemu poskusu spreminjive meja odgovorili s svojimi kanoni. »Narodna Politika« piše, da se je treba pridružiti splošnemu javnemu mnenju glede Rothemereja, da je ta navaden tmgovec, ki mu je vsako sredstvo za njegove kupčije, ki imajo precej orientalsko lice, dobrodošlo.

Za nedeljo je napovedanih po Slovaški več protestnih zborovanj proti delovanju Rothemereja. Na teh zborovanjih bo govoril tudi slovaški voditelj Hlinka.

Madjarsko rovarjenje na Slovaškem.

v Praga, 12. avg. (Izv.) Kakor izve »Česke Slovo«, se nahaja sedaj na Slovaškem okrog 300 madjarskih častnikov, katere je poslala tekom dopusta madjarska vlada, da bi med prebivalstvom hujskali proti Čehom in zbirali gradivo za Rothemerovo delovanje. List poziva vlado, da nastopi energično in izžene madjarske častnike iz države.

Za delno izpraznitev Porenja.

v Pariz, 12. avg. (Izv.) Med zavezniškimi vladami se vrše pogajanja radi znižanja posadke v Porenju. V oficijelnih francoskih organih je bil o tem izdan komunike, iz katerega je razvidno, da sta angleška in francoska vlada v principu sprejeli znižanje posadke. Kljub temu pa bi bilo preuranjeno že sedaj govoriti o definitivni pogodbi. Z angleške strani poskušajo vplivati na francosko vlado, naj bi se posadka izdatno zmanjšala. Sorazmerno s tem (10 odstotkov) bi nato tudi Anglija znižala število svojega vojaštva.

Kakor smo že poročali, je Briand mogel doseči, da so francoski vojaški krogi pristali na znižanje posadke za 5000 mož. Angleži pa so zahtevali, naj bi se sedanje stanje armade v Porenju znižalo za 8—10.000 mož. Pogajanja so še vedno v teku.

Vstaja v Chile.

v London, 12. avg. (Izv.) Po vesteh »Exchange Telegram« je v državi Chile v pokrajinah Cahanta in Linares izbruhnil upor, kateremu se je pridružilo 50.000 Indijancev. Vladna konjenica je ujela več indijskih poglavarjev in nekatere voditelje obsodila na smrt. Vladnim četam so poslali ojačenja, da se vstaja čimprej zaduši.

ATENTAT V MOSKVI.

v Moskva, 12. avg. (Izv.) Na dva uradnika moskovske občinske uprave je bil izvršen atentat. Oba sta bila ugledna člana komunistične stranke. O podrobnostih atentata strogo molče, očitno radi tega, ker se je izvršil atentat iz čisto političnih razlogov.

O gospodarstvu na ljubljanskem magistratu

prinaša »Slov. Narod« vsak dan debele članke, da bi se zdelo to, kar napiše, posebno tehtno, ko pa je dejansko resnica čisto drugačna.

Včerajšnja številka tega lista zopet pogreva notico o »nekem uslužbencu«. Mi ugotavljamo ponovno, da za časa delovanja sveta SLS ni bil v mestno službo sprejet noben sorodnik kakšnega sosvetnika. To pribijemo še enkrat in brez strahu, da bi nas mogel kdo demantirati.

Pač pa priznamo, da je poglavje o bližnjih in najbližjih sorodnikih bilo zelo aktualno tedaj, ko je na magistratu še vedrila in oblačila SDS. Takih slučajev, da so se sinovi kakih SDS arških velmož, kvalificirani za služe, sprejemali za uradnike, je bilo več. Dokazite sosvetnikom SLS samo en tak slučaj, da bi bili za časa svojega uradovanja kaj takega zagrešili!

In ne samo to! Tudi drugo poglavje, ki ga načena »Slov. Narod«, je zelo tipično za politično moralo tega lista. Tako nekam skrivnostno namiguje na enako afero »nekega

uslužbenca«, ko pa je znano dejstvo, da pozna zgodovina mestnega magistrata celo rešča res hudih afer, pri katerih je šlo za tisoče in desettisoče dinarjev. Pa se nikomur prizadehiti ni skrivil las. Vprašamo: ali je pri tem bil prizadet le en somišljenik SLS? Nadalje vprašamo »Slovenski Narod«, ali mu je kaj znano o nekih manipulacijah s koleki? Nadalje, ali kaj ve o aferi na kolizejski mitnici? In ali je mogoče s temi rečmi kaj v zvezi kak somišljenik SLS? Ali pa z izvestno vsoto, ki je izginila na Stavbenem uradu?

Povejte nam gospodje, ali je mogoče, da bi kak sosvetnik SLS, izrabljajoč svoje stališče kot član sosveta, imenoval na primer svojega sina za mestnega uradnika, ko pa bi bil ta v resnici kvalificiran za služo ali vratarja? In da bi — vzemimo ta slučaj — ta sin — »uradnik« z uradniško plačo vršil posle služe, ker uradniških poslov ne bi znal? Vidite! Tega SLS ne more nihče očitati.

Morala te štorije pa je: Kdor ima maslo na glavi, naj ne hodi na sonce!

no samoobsebi. Proti SLS navaja proglas razne splošne očitke, kakor jih lahko vsak dan beremo v časopisju SDS.

Beležke

△ Preko jalovih sporov na gospodarsko delo, to pravi SDS, da je bilo njeno geslo leta 1925. In SDS je vršila veliko gospodarsko delo, ki se pozna predvsem v polomu Slavske banke. Kdor je za delo po tem geslu in načinu izvajanja, naj voli SDS.

△ Pripravila se veliki demokratični blok. Kje? V Ljubljani, v Knafljevi ulici. Kdo bo v tem bloku? Dr. Gregor Žerjav, Urek in Kušar. Zato vsi na kolena, volite SDS, da vas bo imenovana trojica spravila v svoj blok, ki je preizkušena mašina in je dosedaj zgrabila in zadavila še vsakega, ki se ji je približal. Politični samomorilci imajo najboljšo sredstvo, da končajo svoje bedno življenje. 11. septembra naj gredo vsi v »blok«, pa jih bo konec.

△ Jajčni ples nam očiša SDS. Jajca niso napačna jed, zlasti, če so prav prirejena. Le to je smola, da je SDS vedno dobro založena z gnili jajci. Laži SDS o blejskem paktu pa po svojem smradu prekašajo cel koš gnilih jajc.

△ Trobenta. Dr. Korošec je zatrobil, pravi SDS. Res, njegov glas odmeva po vsej državi. Največja važnost se polaga na izjave voditelja Slovencev. Je to trobenta, ki ima izredno učinkovit glas in je slovenski politiki pomagala do splošnega uvaževanja. Ko pa je vodja SDS trobental v Kamniku, je pa samo »Jutrova« trobentica malo zajavkala, pa tako slabo in votlo, da se niti SDSarji niso zbudili. Minili so časi, ko je dr. Žerjav trobil...

„Koroški zgled“.

Graška »Tagespost« prinaša po belgrajskem »Vremenu« članek voditelja lužinskih Srbov — Marka Smolarja o položaju in težnjah tega slovenskega otočka v nemškem morju. Smolar lojalno priznava, da so lužinski Srbi v Nemčiji drugače popolnoma ravnopravni državljani, le v šoli se njihova narodna individualnost skoraj popolnoma prezira. Tu žele lužinski Srbi izpremembe, a ne zahtevajo kulturne avtonomije, ker nimajo sredstev, da bi si jo vzdrževali.

Na ta skromna in lojalna izvajanja Marka Smolarja dodaja graški list strupeno zasmehljiv komentar, češ ta bi bila pa lepa, da bi lužinski Srbi na stroške nemške države gojili svojo narodno kulturo. »Proti takim težnjam« — piše »Tagespost« — pomaga samo eno: Koroški zgled! Slovanskim manjšinam naj se dovoli šolska avtonomija z odkrito izjavo: Nemška država sem in ne razumem negovanja slov. kulture in mi tega tudi ni treba razumeti. Kar dajem, dajem iz vroste volje, kdor hoče več, naj si sam pomaga. V to svrha dovoljujem kulturno samoupravo, odločno pa odklanjam, da bi plačevala slovensko narodno-probujevalno politiko.

Iz teh besed graškega lista je jasno razvidno, iz kakšnega duha je zrasla šolska avtonomija za koroške Slovence na podlagi zloglasnega narodnega katastrofa. »Koroški zgled« — to je koroški bliz za slovensko narodno manjšino, ki naj dovrši, kar sta tekoma do brega pol stoletja pripravila in dognala fizično in moralno nasilje in zavestna demoralizacija. Ta bliz naj spleta tudi Nemčija za svoje lužinske Srbe. — Potem se pa še ogorčujejo, če se koroški Slovenci branijo takega dunajskega daru.

S takim duhom, kakor ga očituje graški list, se vprašanje narodnih manjšin ne da rešiti, pa naj nacionalistično politična zagrizenost zmišljuje še tako pretkane načrte.

NESREČA PRI RAZSTRELJEVANJU POTOPLJENE LADJE.

v Pariz, 12. avg. (Izv.) V Alžiru so potapljači poskušali pred lukso s pomočjo dinamitnih patronov razstreliti ogrojene neke potopljene ladje. Pri tem pa je v enem členu eksploziralo več patronov. En potapljač je bil takoj mrtev, štirje pa težko poškodovani.

Atenska vlada podala ostavko.

NESOGLASJE RADI NARODNE BANKE. — ROJALISTI NA DELU.

v Atene, 12. avg. (Izv.) Radi vprašanja o osnutku nove emisijske banke in vsled tega nastalih diferenc je vlada snoči podala demisijo. V novo vladno koalicio bo najbrže vstopil general Metaxas, ki razpolaga s 30 poslanci. Vladi bi potem takem sestavi dva republikanska voditelja. Zunanje-politični program in finančna politika bi ostala nespremenjena. Krizo je povzročil minister Saldaris, ki je izjavil, da zlato kritje Nacionalne banke ni last delničarjev, temveč last ljudstva. Vsled osnutja nove emisijske banke bi Narodna banka, ki je dosedaj imela privilegij, izdajati pa-

pirati denar, zahtevala od države odškodnino. Ta odškodnina pa bi se ne smela izplačati iz zlate rezerve, ker ta pripada ljudstvu. Javnost stoji na strani Saldarisa. Zdi se, da so to priliko porabili intransigentni rojalisti, da prekinejo vse zveze z republikanci in izstopijo iz vlade. Republikanski voditelji so dosedaj že desetič bili izzvani z ministrsko krizo s strani rojalistov. Bati se je, da bi razdružitve sedanje vladne koalicije neugodno vplivala na pogajanja za najete inozemskega posojila, s katerim naj bi se konsolidirala drahma.

Tajnosten beg generala Zagorskega iz ječe.

v Varšava, 12. avg. (Izv.) O begu generala Zagorskega se doznajajo še sledeče podrobnosti, ki kažejo vedno večjo podobnost s slučajem Leona Daudeta. Generala so prišli iskat v jetnišnico v Vilni častniki, ki so predložili od vojne ministra potrjen dekret o izpustitvi pristojnemu organu. Danes pa se je ugotovilo, da nikdo ni izdal takega takega ukaza. Dosedaj se še ni dalo pojasniti, kateri častniki so prišli iskat generala v Vilno. Gotovo je, da so bili to njegovi prijatelji. Sedaj se je izvedelo tudi o vzrokih njegovega zapora. Zaprt ni bil radi delovanja proti Pilsud-

skiju, temveč radi tega, ker je bil obdolžen, da je zlorabljal svoj položaj pri nabavah za armado. Kljub temu mu dosedaj tožba še ni bila dostavljena. Pred nekaj dnevi pa se je javila priča, ki bi bila pri preiskavah odločilnega pomena. Nek francoski industrijalec je hotel izpovedati, kakšne zneske je dobil general od francoskih dobaviteljev pri poljski armadi. Zagorski, ki je prejšnja leta ponovno zavzemal v inozemstvu odlična mesta, bo sedaj najbrže porabil to priliko, da si s tem svojim znanjem pod kakim izmišljenim imenom ustvari novo eksistenco.

Poleti preko Oceana.

v Pariz, 12. avg. (Izv.) Vremenska poročila o značnih razmerah nad Oceanom so tako slaba, da izjavljajo v Le Bourgetu, da ni misliti na start. »Modra ptica« je že pripravljena za start. Tudi »Columbia« je že z vsem popolnoma opremljena in čaka samo še ugodnih poročil.

Nasprotja med Drouhinom in Levineom so se zopet zelo povečala. Pariški časopisje ostro napada Levinea, ker je snoči odstranil pri motorju magnete in jih dal poslati v svoj hotel. Drouhinu je izjavil, da je to storil radi tega, da ne bi kdo ponoči magnetu ukradel. Ta njegova izjava je seveda napravila zelo čuden vtis. V Le Bourgetu imajo vtis, da se Levineu prav nič ne mudi s poletom in to tembolj, ker postane pogodba z Drouhinom neveljavna, kakor hitro bi ju kdo prehitel s poletom preko Atlantika.

v Dossau, 12. avg. (Izv.) Oba pilota Ristic in Loose zatrdno računata, da bosta startala v soboto zvečer. Na ta način bi v ponedeljek jutraj dospela že do Cap Race, nakar bi imela še 12 ur leteti do Newyorka. Ta polet je mnogo boljše izvršiti kot ponoči, ker je polet proti Cap Race najtežji in je orientacija tu izredno težavna ter povzroča veliko nevarnost, ako se ne izvrši polet še po-

dnevi. Skoro nemogoče je, zanesti se samo na kompas. Vse predpriprave za polet so že končane. Danes so napolnili oba zrakoplova, »Europa« in »Bremen«, z bencinom in montirali radio-naprave. Oddajnih aparatov letali ne bosta imeli. Start se bo izvršil v navzočnosti več sto častnih gostov. V imenu vlade bo navzoč najbrže minister Koch, dalje bosta navzoča tudi ameriški poslanik in madjarski poslanik, ker je Risticz madjarski državljan. Ker bosta imela oba aparata s seboj po 3700 kg obtežbe in bo start zelo težaven, so zgradili v ta namen poseben prostor. Za start je zgrajena posebna, 10 metrov široka in 750 metrov dolga kovinasta proga. Zanimivo je tudi, kakšna živila bosta vzela s seboj oba pilota. Pripravila sta poldrug liter pijače, ki obstaja iz čaja, kave in pitne vode. Dalje vzameta s seboj maslen kruh, klobase in kekse. Posebna zaloga za slučaj nevarnosti obstoja iz čokolade, kruha in štirih litrov pitne vode. kar bo zadoščalo v slučaju sile za osem dni.

v Newyork, 12. avg. (Izv.) Ameriška trgovinska letalska zveza je odredila, da vsa mesta v Severni Ameriki na strehah hiš napišejo ime kraja in opremijo strehe s puščicami, ki kažejo smer do bližnjega letališča. Puščice bodo ponči razsvetljene.

ča francoskemu prebivalstvu ob meji odškodnina za poškodbe, ki so jih utrpeli vsled streljanja italijanskega topništva pri vojaških vajah.

115 LET STAR IREC UMRL.

v London, 12. avg. (Izv.) Najstarejši prebivalec Irske Neal Boyle je umrl v starosti 115 let. Ko je praznoval svojo stoletnico je bil še tako čil, da je lahko skočil čez stol. V hrani je bil vedno zelo skromen. Ko je bil 80 let star, je prvič pil čaj. Bil je strasten kadilec. Svojo domačo vas je zapustil samo enkrat v življenju, ko je šel v nek 150 milj oddaljeni kraj na ženitovanje.

NEURJA.

v Zeneva, 12. avg. (Izv.) Včeraj je divjala v okolici Zeneve in Lausanne težka nevihta, ki je segala notri do kantona Wallisa. Nevihta je povsod napravila velika upoštevanja. V St. Maurice, kjer je že prejšnjo jesen neurje porušilo železniški most simplonske železnice in reko Rhone potisnilo iz struge, so letošnji nalivi zopet uničili del železniških nasipov. Hudourniki so tudi v drugih krajih zasuli z blatom in drevjem simplonsko progo. Simplonski vlaki vozijo zaenkrat preko Berna in Lötscha.

v Pariz, 12. avg. (Izv.) V jugovzhodni Franciji so v pretekli noči ponovno razsajale velike nevihte in neurja. Ob švicarski meji v Bourgu in Nantuas je veliko deževje napravilo ogromno škodo. Vsa žetev je uničena. Telefonske in brzojavne zveze so popolnoma prekinjene in tudi promet je že deloma ustavljen.

LETALSKA NESREČA.

v Pariz, 12. avg. (Izv.) V Chaleaux ob Marni je eksplodiral opazovalni balon in padel nad neko vasjo na tla. En častnik in en vojak sta se rešila s padalom. Ko je ogrodje balona padlo na tla, je zadelo neko ženo in jo težko ranilo.

v Dunaj, 12. avg. (Izv.) Pri poletu v Dunaju v Salzkammergut je letalec Boget Burian nocoj z letalom vred padel v jezero Atter. Letalo je močno poškodovano. Letalec je bil privezan, pa se mu je vseeno posrečilo priti nad vodo. Rešili so ga nato s čolni. Letala dosedaj še niso mogli najti.

Darujte za Ljudski sklad SLS!

Zadnje kandidatne liste.

Včeraj dopoldne so vložili kot četrti svojo listo tudi socialisti z nosilcem dr. Stankom Likarjem, tajnikom OUZD. Kot kandidati kandidirajo v črnomeljškem okraju Franc Jernejčič, železničar, v kamniškem in novomeškem okraju Valentin Štebič, posestnik iz Vira pri Domžalah, v kranjskem okraju Josip Pastorek, knjigovez v Kranju, v krškem in litijškem okraju Josip Kopač, ravnatelj Delavske zbornice, v logaškem okraju Ljudevit Miklošič, železničar, v ljubljanski okolici Jurij Petrovič, župan na Viču in Fran Koren, ki kandidira v radovljiskem okraju.

Kot peti so vložili svojo listo komunisti in z njimi združeni bernotovci. Nosilec liste je ing. Dragotin Gustinčič; med ostalimi pa kandidirajo kot okrajni kandidati Marcel Zoraga, dr. Milan Lemež in Mirko Weinberger.

Nosilec socialistične liste v Ljubljani žel. revident Josip Kitek, namestnik pa Janez Mlinar, in ne obratno, kakor smo poročali včeraj. Kakor čujemo, še ni popolnoma gotovo, če vložijo svojo listo v Ljubljani tudi uradniki in se čujejo o tem popolnoma različni glasovi.

Volivni proglas komunistov.

Zadnja »Enotnost« priobčuje obširen proglas Delavsko-kmečkega republikanskega bloka. Proglas navaja poleg običajnih komunističnih in radikalnih volivnih parol tudi številne napade na vse stranke v državi. Najbolj ostro napada radikale in demokrate ter Pribečević-Zerjavovo stranko, ki jo dolži, da je pošteptala parlamentarni sistem in da stremi za vladno »močne roke«. Radiču očita proglas, da je izdal svoj republikanski program, Hrvatski blok označuje kot kombinacijo srbske buržoazije, črnogorske federaliste, da so se prodali Radiču, o nemških in mažarskih strankah trdi, da so to le stranke buržoazije. Ostro napada proglas tudi socialiste, da so razbijali delavskih vrst in končno si proglas privoščijo pošteno še zemljoradnike. Da komunisti niso pozabili v svojem proglasu tudi SLS, je umev-

Kaj se godi doma

Počitniški tečaj Slov. dijaške zveze

na gori Oljki od 8. do 11. avgusta t. l.

Kakor doslej še nikoli je prihitelo od vseh strani Slovenije nad 120 naših akademikov in srednješolcev na letošnji počitniški tečaj na goro Oljko. Cvet naše mladine se je tu zbral in razpravljati o vseh vprašanih, ki jih z vso resnostjo postavlja naš čas in kriče po rešitvi. Veselje je bilo opazovati te mlade zdrave in vesele obraze ob večerih, ko je bila po prelepi savinjski dolini že razgrnjena noč in smo žgali ob mladi razposajeni pesmi in ubranem pritrkavanju zvonov kresove. Petje je spremljalo vse naše delo.

Vsak dan je prišel tečaj s sveto mašo, pri kateri so bili naši dijak in ravno tako so se vršile popoldne pote litanije. Predvsem omenimo poročili tovariša Cajnkarija iz Pariza in g. Kuharja iz Londona. Oba sta nam očitala delo in življenje katoličanov v Franciji in Angliji. Tovariš Hladnik nam je v svojem referatu nad vse vzorno orisal delo in prizadevanje sv. očeta z ureditvijo svojega življenjskega ideala za zblizanje z vzhodnimi brati. Tovariš dr. Čibej nam je pokazal vrednote, ki jih nosimo s slovanskimi narodi, ki pa so do danes žal še neizrabljene. Višek tečaja je bilo poročilo našega največjega prijatelja dr. Korošca, ki se prva dva dni žal tečaja ni mogel udeležiti, o političnem položaju v posameznih slovanskih državah. Dr. Korošcu je priradilo ob prihodu naše dijaštvo navdvošen sprejem in se ga oklenilo z vso ljubeznijo. Ravno tako g. narodnega poslanca Franceta Smodeja, ki nam je izčrpno referiral o slovanskih narodnih manjšinah.

Zborovanje in debate so se vršile na prostem pred cerkvijo. Naše dijaštvo se je živahno udeleževalo debate in pazno sledilo predavanjem. Tečaj Slovenske dijaške zveze je popolnoma uspel in če bi ničesar drugega ne odnesli iz tega tečaja, smo vsaj pregledali vse svoje vrste in si zastavili delo za prihodnje leto.

Velika rudniška nesreča v Nemčiji.

Radi pomirjenja sorodnikov in znancev naših delavcev, ki so zaposleni v rudokopu v Hüllsu v Nemčiji, sporoča naš konzulat v Düsseldorfu nastopno: V nemškem rudokopu v Hüllsu pri Recklinghausenu, nedaleč od Essena v Vestfaliji, se je zgodila preteklo nedeljo, 24. julija, nepričakovano velika rudniška nesreča, ki je zahtevala velike materialne pa tudi človeške žrtve. Pet Nemcev, ki so ravno tedaj delali v rudniku, se je smrtno poškodovalo. Vseled nočnega deževja je voda bližnje

reke pritiskala na zemeljske plasti, jih prebila, ter z ogromno silo udarila v rudniške podzemeljske rove, popolnila in raznesla vse stroje in tehnične naprave. Na srečo se je to zgodilo v nedeljo, ko je delo v rudniku počivalo, sicer bi bila nezgoda zahtevala mnogo večje žrtve. V tem rudniku je bilo uslužbenih preko 3000 rudarjev, med njimi tudi okrog 40 Slovencev. Delo v rudniku je radi nastale nesreče ustavljeno in več kot 3000 rudarjev je brez zaslužka, dokler se ne izvršijo popravila in potrebne instalacije.

Požar.

Dne 8. avgusta okrog 1. ure pop. je iz neznanega vzroka izbruhnil ogenj v vasi Videm blizu St. Janža. Radi silne suše in pomanjkanja vode se je ogenj hitro razširil. Akoravno so ljudje in gasilci prihiteli na pomoč, je ogenj uničil več gospodarskih poslopij; a k sreči ni cela vas popolnoma pogorela. Škoda je občutna. — Drugi dan ob 2. uri popoldne je pa toča hudo potolkla po sosednjih hribih, tako da je bilo videti kakor da bi sneg pobelil.

V živo apno je padla.

V četrtek zvečer so gasili pri posestniku Smoletu v Gamelnah pod Šmarno goro živo apno. Domača hči, devetnajstletna Geni Smoletova je nesla delavcem večerjo, ko se ji je pri apneni spodrsnilo in je padla v živo apno, ki jo je strašno ožgalo po beh rokah. Nesrečno deklico so v groznih bolečinah prepeljali včeraj jutraj v deželno bolnišnico v Ljubljano.

Surovež.

Komaj 19 let stari Josip Beljak, zidar v Arcelinu pri Vojniku, je imel razmerje z nekim dekletom, ki ni ostalo brez posledic. Ko je zvedel za stanje dekleta, mu je postalo očetovstvo v napotje. Poslušal se je vseh mogočih sredstev, da bi deklo ne izdala njega kot očeta in označila kot takega koga drugega. Ker deklo njegovi zahtovi ni moglo ugoditi, se je je lotil dejansko. S pestmi jo je suval, da bi na ta način povzročil prerani porod. Ko se mu to ni posrečilo, jo je počakal na binkoštni ponedeljek, ko je šla v cerkev. Na tem sestanku ji je nastavlil samokres in ji pretil, da jo ustrelji, ako ga ne bo zatajila. Ko je deklo ostala pri svoji trditvi, jo je trikrat sunil s samokresom tako, da je že drugi dan povila. Kljub za dva meseca prezgodnjemu porodu je otrok ostal pri življenju. Pred okrožnim sodiščem so surovini odkazali dva meseca težke ječe. Vsekakor je dobil za svoje podlo dejanje po milosti zakona še mnogo premalo.

Slovinci v Italiji

Kako napreduje pačenje družinskih imen.

Dne 8. t. m. se je na tržaški prefekturi drugič sestala komisija za popraviljenje rodbinskih imen. Proučila je 11 prošelj za popravilo priimka ter odobrila 79. Od aprila do 12. julija, ko se je komisija prvič sestala, je bilo v Trstu predloženo 47 prošelj, od 12. julija do 8. avgusta 111 prošelj, skupaj torej 158. Če pomislimo, da šteje Trst 250.000 prebivalcev, ki nosijo po ogromni večini neitalijanska rodbinska imena, in da je tržaški tisk med tem časom razširil izredno živahno propagando za popravilo priimkov, moramo pač reči, da je to število zelo nizko. Kako mislijo Tržačani o novem zakonu, priča tudi okolnost, da izhajajo prostovoljne prošnje iz najnižjih slojev. Tržaško časopisje pravi, da so se ti sloji lažje otreli »sentimentalnih« predodgovorov kakor: »to je vendar ime mojega očeta« ali »kako naj menjam

ime svoje tvrde, ki je znana že leta in leta«. So pa tudi ljudje, ki drugače sklepajo: Višji uradniki, trgovci in aristokrati, ki si ne marajo dati politilizirati svojega imena, imajo kot bolj izobraženi drugačno sodbo o tem zakonu kakor nižji sloji; nanje tudi ni tako lahko »blagodejno« vplivati kakor na kakega slugo.

Danes lahko trdimo, da je akcija za popravilo imen na podlagi prostovoljnih prošelj propadla. Zakonodavec je to možnost predvideval. Radi tega je dal prefektu pravico, da imena italijanskega ali latinskega izvora uradno in tudi proti volji silica popravi ali kakor pravi zakon, »jim vrne prvotno italijansko obliko«, ki se je polagoma spajala s tujimi končnicami. Ze takoj po objavi tega zloglasnega zakona smo pisali, da se da zakon poljubno razlagati. Katera imena so italijanskega izvora? Kdo more to objektivno ugotoviti? Vprašanje je načelne važnosti, ker zakon izrecno določa, da sme prefekt uradno popraviti le imena

italijanskega in latinskega izvora, drugih pa ne, ako ni lastnik za to izrecno prosil. Priimki primorskih Slovincov so slovanskega izvora, torej ne latinskega ne italijanskega. Noben Slovinc ni prosil za politiliziranje svojega imena. Prefekt nima torej nikake pravice uradno popraviti njihove priimke. Pa si je znala prefekturna komisija pomagati. Postavila se je enostavno na stališče, da so vsi priimki primorskih Slovincov, izvajani iz krstnih imen, italijanskega izvora! Tako je komisija uradno popravila 32 slovenskih in hrvaških priimkov, ki gredo po abecednem redu od Adamovič do Antunčič: Adamovič postane Adami, Ambrožič Ambrosi itd. Ti so vzeti iz seznama tržaške občine. Vendar se bo komisija držala teh oblik tudi pri pačenju priimkov na deželi. V komisiji se je že osnoval osek, ki proučuje slovenske priimke iz ostale tržaške pokrajine. Občinski načelniki so tudi že poslali komisiji seznam neitalijanskih priimkov v občini, to se pravi seznam vseh občinarjev, saj italijanskih priimkov ni v slovenskih vaseh. Komisija bo torej imela precej dela, da si izda navadno za vso družino samo en dekret, ki velja tudi za odrasle, ako živijo s starši. Pri vsem tem pa bo delo po mnenju nekaterih članov komisije končano v enem letu. Po enem letu bosta torej Tržaška, kmalu za njo vsa Primorska »poplemenitena«, kakor je zapisal neki italijanski list, ki se stalno bori za ohranitev italijanskega »moralnega premoženja, ki da ga ruši naš tisk z »netočnim« poročanjem o razmerah na Primorskem.

Nerazumljivo zalezovanje hrvaškega duhovnika.

V nedeljo zvečer je stopil v Trstu na puljski vlak č. g. Božo Milanović, kaplan pri Sv. Ivanu v Trstu, da se odpelje v Kringo k staršem na kratek dopust. O polnoči je vlak prispel v Sv. Petar u Sumi, kjer je g. Milanović izstopil. Na postaji sta ga pričakovala dva brata. Komaj so si bratje stisnili roke, so pristopili k g. Milanoviću karabinerji in ga pozvali, naj jim sledi na karabinersko postajo. Gosp. Milanović je seveda ubogal. Na postaji so karabinerji strogo preiskali g. kaplana, prebrskali so mu kovčeg, listnico in vse žepce. Nato so ga izpustili. Pred vrati karabinerske postaje so zaprli pot g. Milanoviću trije fašisti, proti njemu je skočil tinjanski občinski tajnik fašist Orlić ter prišel vpiti nad njim, čemu je prišel uganjat protidržavno propagando prav za praznik Vnebovzetja, ki ga hočejo kmetje v miru preživeti. On dobro ve, da je g. Milanović napovedal tri politične sestanke, v Kringi, Baderni in Sv. Ivanu. Poturica Orlić je na koncu nenadoma dvignil svojo glavo, se silovito uprl na svojo edino nogo — drugo je zgubil med neko kazensko ekspedicijo istrskih skvadristov ter svedčano komandiral: »V imenu Mussolinija in italijanskega fašja vam prepovedujem iti v Kringo.« Gosp. Milanović mu je odvrnil, da vendar mora nekje prenočiti. Glavar Orlić je jel nekoliko popuščati in končno je dovolil gosp. Milanoviću, da sme prenočiti v Kringi, toda pod nobenim pogojem ne sme obiskati župnika in dveh drugih družin. Gosp. Milanović se je tedaj vrnil h karabinerjem in prosil g. brigadirja zaščite. Brigadir mu je velel, naj le gre dalje, nič se mu ne bo zgodilo, toda na noben način ne sme vršiti propagande med ljudstvom. Po tolikih krikih in težavah je g. Milanović odšel domov k staršem. V ponedeljek je šel z brati na polje, da se navžije svežega zraka. Ko se je vrnil domov, je našel na mizi poziv tinjanskega podeštata, da se mora v torek ob 10 uri zglasiti na županstvu v Tinjanu, kjer bo moral odgovoriti na nekatera vprašanja. No, g. Milanović ni šel naslednjega dne na županstvo, ampak se je odpeljal v Trst, da se izogne naravnost peklenskim šikanam raznih Orličev. — To je golo poročilo o poteku dopusta, s katerim si je hrvaški duhovnik hotel okrepiti zdravje in pomiriti od dela utrujene živce in ne potrebuje posebnih komentarjev. Omenimo naj le še, da so karabinerji med preiskavo dovolj taktno postopali z g. Milanovićem in da so izvršili preiskavo na ukaz višjih oblastev. Kar se je zgodilo g. Milanoviću, bi se pripetilo vsakemu slovanskemu raz-

umniku, ki bi hotel iz mesta na deželo, pa naj bo to tudi k svojim staršem, ker se vse slovensko in hrvaško razumništvo v zadnjem času strogo nadzira.

Strahovanje na Lošinju.

Pritožbe o postopanju fašistov in krajevnih oblastev na istrskih otokih se čedalje bolj množijo. Fašistovski glavarji imajo v svojih rokah vso oblast, podestati in karabinerji se jim slepo pokorijo. Pred dnevi smo poročali o preganjanju članov in poverjenikov istrske Mohorjeve družbe na Lastovem, danes moramo grajati postopanje fašistov na Lošinju. Fašisti grozijo poverjenikom Društva sv. Mohora za Istru, da jih bo zadel zaslužena kazen, »ker vršijo protidržavno propagando«. In celo podeštati ob vsaki priliki ponavljajo te grožnje. Stalno se zalezujejo naročniki »Puškega prijatelja«, tako da se jih je mnogo moralo odpovedati listu. Odveč bi bilo naglašati, da je postopanje fašistov in podestatov nezakonito, ko je vendar znano, da je Družba sv. Mohora od oblastev dovoljena in da se njene knjige redno cenzurirajo po teh oblastvih. Prav tako gre »Puški prijatelj« skozi roke strogih prefekturnih cenzorjev. Čas bi že bil, da se napravi konec tej samovladi fašistovskih glavarjev in podestatov, ki se poživljajo na zakone iz daljnega Rima.

Dežja ni.

V nedeljo 7. t. m. proti večeru so se po dolgem času pričeli zbirati oblaki nad Krasom, Vipavsko dolino in Istro. Bliskalo je in grmelno; vse je kazalo za dež. Kmalu pa je prišel pihati »podsončnik«, ki je megle razgal. Le Trst je dobil majhno ploho. V ponedeljek in torek se je igra oblakov ponovila. »Podsončnik«, ki se ga kmetje tako bojijo, je obakrat naredil konec njihovega upanju. Solnce že neusmiljeno dalje polje, vinske bregove in travnike. Pogled na istrsko pokrajino je nepopisljiv: vse je rumeno in rujavo kakor v pozni jeseni, le tu pa tam zeleni že kako drevo. Turščico so kmetje že poželi in z njo krmijo živino. Solnce se je lotilo tudi trte; perje odpada in grozdje se suši. Ako bi v najkrajšem času prišel dež, bi morda rešil še nekaj grozdja, drugo je že zgubljeno. Nič boljše ni na Krasu. Tudi Vipavska dolina že hudo trpi zaradi suše. V šibkem svetu je prizadeta že tudi trta; grozdje zadrživa nekako temnejšo barvo in okameneva. Bogata polja okoli Gorice so že skoro končana.

• • •

Poroka. V sredo se je poročil v Trstu znan slovenski kipar Franc Gorše z gđ. Maro Kodričev, učiteljico.

Krava vrgla trojčke. Kmetu Jakbu Draščiču iz Sv. Martina pri Buzetu je 12letna krava vrgla trojčke, izmed katerih sta dva samca in ena samica. Trojčki so zelo brhki in so 24 ur po otelitvi tehtali: samica 23, samca pa 24 in 25 kg.

Proslava sv. Frančiška v Pazinu. Od 11. do 18. septembra se bodo vršile v Pazinu velike slavnosti na čast sv. Frančiška Asiškega. Slovesnosti se bo udeležil tudi tržaški škof mons. Fogar. Na trgu pred frančiškanskem samostanu bo postavljen altar, pred katerim se bo čitala pontifikalna maša. Železniška uprava bo za te dneve dovolila znaten popust.

Otvoritev novega solkanskega mostu. V ponedeljek 8. avgusta, na dan 9. obletnice zavzetja Gorice od strani italijanskih čet, se je vršila svečana otvoritev novega kamenitega solkanskega mostu. V noči med 8. in 9. avgustom 1916, to je še tisto noč potem, ko so italijanske čete zasedle Gorico, je avstrijska artilerija z dvema strelji razrušila krasi obok znamenitega solkanskega železniškega mostu, medtem ko so stali temelji mosta še pokonci. Po italijanski katastrofi pri Koboridu je avstrijska armada postavila na te temelje začasn železni most, ki je pri vsej svoji provizoričnosti radi sile vzdržal do danes. Poitnike je izredna elastičnost mosta sicer malo plašila, tudi časnopisje se je včasih alarmiralo, nazadnje pa je vojaški most le dalje opravljal svojo službo. Novi most, ki je tudi kamenit, je napravljen po načrtu starega. Srednji obok je dolg 85 m; stoji 22 m nad Sobo; zgrajen je iz rezanega kamna, ki so ga lomili v Chiampu pri Vicenzi in v Nabrežini. Za ta obok je šlo 1600 kubnih metrov kamnjenja. V torek so pričeli z demontiranjem provizoričnega železnega mostu.

Podpirajte naše dijake.

Fran. Okorn:

Škofjeloški „špital“ ali ubožnica.

(Zgodovinska črtica.)

Pred kakimi 80. leti si opazil v Škofji Loki na mestni hiši ali »rotovžu« še pomenljivo veliko presno sliko. Kazala je veliko kolo na svojem pročelju. Na vrhu kolesa je stala moška oseba z mečem v roki, pod njo pa napis: »Ich regiere« (Vladam). Ob strani pleza po kolesu druga mlajša oseba kvišku z napisom: »Ich will aber herrschen« (Hočem vladati). Pod kolesom na tleh pa leži tretja z besedami: »Ich habe schon abgetan« (Sem že opravila — dovladala). Pač pomenljiva slika, ki nam kaže, kako premenljivo je vse na svetu. To je kolo časa, ki nam pa, vedno se vrteč, stavi pred oči tudi marsikak dogodek iz preteklosti, ki je še za sedanjost pomenljiv. Kolo časa nam n. pr. letos kaže 380letnico postanka škofjeloške ubožnice ali »špitala« na spodnjem trgu, o katerem dandanes nekateri mislijo, da je bil to kak samostan. Poglejmo, kaj je resnice na tem.

Dne 25. maja l. 1547.* se je neki Nikolaj Škofic, s pismom nemški pisanin na pergamentu, v Loki zavezal, da ustanovi zavod za siromake ali ubožnico. To je tudi storil. Odstopil je v ta namen eno hišo v Loki, z vso

opravo. Namen te ustanove je bil, da bi loški starikavi ubožci, kateri niso za nobeno delo več, ali so še celo pohabljeni, imeli v njej brezplačno stanovanje, hrano pa bi prejimali od dobrotnikov. Da bi pa ne bilo neredov v tem zavodu, je imel svoje nadzornike (Spitalmeister), kateri so skrbeli za red v hiši in druge potreščine po namenu ustanove.

Kdo je bil ustanovnik Škofic? Bil je rodom Ločan, precej imovit mož, duhovnik, l. 1547. še radovljiški mestni vikar in oskrbnik gorenjskega naddiakonata. Pozneje postane ljubljanski stolni kanonik in kot takega si izbere škof Peter pl. Seebach (1558.—68.) svojim generalnim vikarjem ter mu izroči sodstvo cele ljubljanske škofije, sam pa biva mirno v Gornjem gradu.

Razmere tedanje dobe pa niso bile razveseljive. Luteransko krivoverstvo je okužilo tudi Slovenijo, zlasti plemstvo po graščinah in boljše meščanske sloje. Nravno življenje je padlo povsod na tako nizko stopinjo, da se marsikdo ni sramoval, četudi je imel celo vrsto nezakonitih otrok. Zato ljudje tudi niso dosti zamerili, če so se duhovniki očitno poročili, ali pa imeli svoje priležljivce, da le vere niso naravnost zatajili in pod pritiskom graščakov prestopili h krivoverstvu. Te razmere so trajale še dolgo potem, ko je tridentinski zbor (1545—63) določil ostre kazni za te vrste pregreške.

Tudi Nikolaj Škofic je bil neoporečen v tem oziru. Bil je namreč otrok svoje dobe in razmer. V mladosti je živel bolj lahkomišlje-

no, kar mu je hodilo na pot v poznejših letih, ko je stopil v dobo razsodnosti, resnobe in spokornosti. In da bi popravil nekoliko mladostne zablude in zadostil za pogreške svoje pred pravico božjo, zavedajoč se besedi svetega pisma: »Boljša je molitev s postom in miloščino, kakor spravljati zaklade zlata; ker miloščina reši smrti, in ona je, ki grehe zbriše, in pomaga najti milost v večno življenje«, je napravil omenjeno dobrodelno ustanovo za škofjeloške reveže, ustanovil hiralnico.

Z ozirom na povedano se ne bomo čudili, ako se generalni vikar Škofic ni upal z vso odločnostjo nastopiti proti krivovercem. Po eni strani je videl škofovo prijenljivost napram luteranom, po drugi strani pa se radi lastnih razmer ni upal strogo postopati proti njim, ki so vedno predrznejše nastopali. Vse, kar je storil, je bilo, da je dne 12. maja 1560 naznanil deželnemu glavarju, da sta začela dva evngliana v cerkvi sv. Krištofa pridigovati. Glavar je ukazal magistratu, naj ju prime in zapre, a predno se je to izvršilo, sta pobegnila. Dne 25. febr. 1561^a pa je poročal škofu v Gornji grad, da je prepovedal Juriju Kobili (Jurijčiču) pridigovati v nemški cerkvi, ker zagovarja mnogo krivih nauk. Napram plemiški gospodi pa ni storil ničesar, manjkalo mu je odločnosti.

Dne 26. junija l. 1561. se je vrnil Trubar

* Tobjia 12 (89).

^a Kapita. arhiv v Ljubljani F. 58. arh. 2.

^b Škof. arhiv. — Mitteilg. d. h. Ver. f. Krain 1861, str. 67.

^c Jahrbuch des Protest. 1891, str. 175. — Voditelj V., str. 421.

^d Pozneje v l. 1592.—95. je bil oskrbnik laškega gospodstva.

^e Mitteilg. d. h. V. f. Krain 1852, str. 52, št. 166.

Dnevne novice

★ Najlepša prireditev v letošnjem poletju bo brezdvomno **11. prosvetni dan** za Gorenjsko 15. avgusta na Jesenicah. Program je tako pester, da bo nudil vse panoge, potem katerih širi tako agilno društvo prosveto in izobrazbo med jeseniškim delavstvom. Prosvetna razstava, ki bo 14. avgusta že dan v Delavskem domu, bo sijajna priča, kaj so že dosegle naše organizacije tekom svojega obstoja. Ker so te vrste razstave zelo redke, pa hkrati zelo poučne, zato naj jo obišče vsakdo, kdor pride v nedeljo na Jesenice. 14. avgusta zvečer bo akademija na prostem. Nemci prirejajo v zadnjih letih igre na prostem. Zopet je jeseniško društvo prvo, ki je storilo tudi tukaj korak naprej in preneslo gledališko dvorano pod zvezdnato nebo. Slavnostni sprej bo pač dika-krona dneva. Saj bodo zastopane vse pristne gorenjske narodne noše. Triglavsko orlovsko okrožje bo postavilo v sprej veličastno četo Orlov in Orlic. Nekaj nepozabnega so akordi, s katerimi odpirajo fanfara sprej. Ko je ta fanfara pred štirimi leti prvič nastopila, so se zaiskrile solze ganotja v očeh gledavcev. Prijatelji prosvetnega dela, ti naša mladina, delavci in kmeti, vsi na praznik 15. avgusta na Jesenice! Izkaznice za polovično vožnjo se bodo dobile na slavnostnem prostoru. Vsakdo kupi vozni listek do Jesenic, prosi za moker dnevni postajni žig, ohrani naj vozovnico, da se z isto pelje nazaj.

★ Ustavitev železničarskih rent. Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu je s 1. majem ustavil izplačevanje rent železničarjem za ponesrečenja, ki so se pripetila pred 1. julijem 1922. To izplačevanje se je dosedaj vršilo na račun prometnega ministrstva, ki je dolžno prevzeti izplačevanje teh rent, a dosejaj kljub ponovnim zahtevam tega ni prevzelo niti ni dalo Osrednjemu uradu potrebnih vsot na razpolago. Osrednji urad je ponovno prosil ministrstvo, da prevzame izplačevanje teh rent ali vsaj da Osrednjemu uradu na razpolago potrebni predjem, da najbednejši železniški ponesrečenci in družine smrtno ponesrečenih ne ostanejo brez sredstev. Nujno potrebno je, da ministrstvo čimprej reši to prošnjo, da rentniki, kojih velika večina je navezana izključno na ta dohodek, ne zaidejo v največjo bedo.

★ Odlikovanja gasilcev. Poslanec Sušnik nam poroča iz Belgrada sledeče: S kraljevim ukazom so odlikovani z zlato, odnosno s srebrno svetinjo za civilne zasluge iz krškega okraja sledeči gasilci: iz Rače: Ivan Koprivnik z zlato svetinjo, s srebrno svetinjo pa gg.: Josip Kajtna, Stefan Koren, Ivan Jazbec; iz Mokronoga: Edvard Peterlin, Stefan Kumar, Franc Kajbič; iz St. Ruperta: Alojzij Apej, Franc Stare, Franc Odlazek; iz Škocijana: Franc Resnik; iz Krškega: Ivan Jerman, Ivan Dime, Martin Pečnik, Martin Kastelic; iz Le-

skovca: Franc Butkovič, Alojzij Arh, Franc Lavrinšek, Franc Vovk, Alojzij Grolec.

★ Uršna sela. Dr. Kulovec nam poroča k večrajšnji »Slovenčevici« notici o dovozu vode za Uršna sela sledeče: Uršna sela in okoliške vasi nimajo v tej suši niti kapljice vode doma. Dovažati so jo morali iz več kilometrov oddaljenega Rožnega dola. Jasnje je, da je to združeno z veliko zamudo časa in z velikimi težavami. Železniška uprava je napravila prebivalstvu zelo veliko uslugo, da je dala takoj cisterne za dovoz vode. Ta stvar pa nima s politiko in volivnim bojem prav nobene zveze. Vode so vsi potrebni, pa naj pripadajo tej ali oni stranki. Vsi morajo biti samo hvaležni železniški upravi, da je bila tako uvidna in uslužna, da je splošni ljudski potrebi tako hitro in vsestransko ugodila.

★ Brezalkoholna produkcija na jesenski razstavi. Vsi, ki žele razstaviti brezalkoholne izdelke na jesenski razstavi v Ljubljani, ki se bo vršila od 17. do 26. septembra, naj se čimprej prijavijo »Brezalkoholni produkciji« v Ljubljani, Poljanski nasip 10.

★ Junaški bariton dr. med. Friderik Groyer priredi na Bledu v četrtek 18. avgusta v dvorani »Kazine« koncert. Izvajal bo operne arije Leoncavalla, Čajkovskega, Offenbacha, Wagnerja, Verdija, Gounoda in Bizeta.

★ Mesto zdravnik je razpisano pri krajevni bratovski skladnici v Mežici pri Prevaljah. Več pove Uradni list.

★ Čebelariskim podružnicam in članom čebelarskega društva sporočamo, da je ministrstvo za promet dovolilo za udeležence občnega zbora Čebelarskega društva za Slovenijo, ki bo 15. avgusta v Ljubljani, polovično vožnjo pod običajnimi pogoji. Čebelarji, udeležite se občnega zbora v obilnem številu!

★ Županstvo občine Trebnje razpisuje natečaj za izdelavo idejnih škie za novo uradno poslopje v Trebnjem. Razpis je objavljen v Uradnem listu. 6220

★ Zenski internat na Sušaku. Na Sušaku vzdržujejo č. sestre sv. Križa že celo vrsto let maj internat za žensko mladino, ki obiskuje tamkajšnje srednješolske zavode (gimnazijo, ženski licej, trgovsko akademijo in meščansko dekliško šolo). Internat je nameščen v lepi vili v bližini šol na zdravem in zračnem prostoru. Odgojo mladine, kakor tudi gospodarstvo, vodijo lastnoročno č. sestre. Zavod ima elektriko in vodovod. Redna oskrba s hrano in pranjem mesečno 700 Din. V zavodu se morejo deklice učiti tudi glasovirja, kar se po pogodbi posebej plača. — Zavod č. ss. sv. Križa, Sušak.

★ Strojno združenje strojevodij kraljevine SHS priredi poučno potovanje v Češkoslovaško republiko, da si ogledajo člani tega združenja mesti Prago in Plzen, železniški ustroj in škodove tovarne. Ves čas bodo tam gosti »Federace Strojducu Českoslov. rep.« Na povratku si ogledajo tudi Dunaj in tamkajšnje važnejše tehnične naprave. Odputujejo dne 15. t. m. iz Maribora.

★ S telefonskimi pozivnicami se lahko prijavljajo tudi pogovori za naslednje dni. Ministrstvo je odredilo, da se smejo s telefonskimi pozivnicami prijavljati tudi pogovori za naslednje dni, ki se pa smejo vršiti samo ob uradnih urah klicane telefonske centrale.

★ Pozor! V nedeljo 14. avgusta vsi k Sv. Duhu, občina Kriškavas, ki je oddaljena od Višnje gore eno in pol ure, kjer je krassen razgled po celi Dolenjski, na veliko gasilsko veselico, katere se vrši o priliki vaje gasilnega društva v Kriški vasi. Ne zamudite prilike, da se pozabavate v prosti naravi, na hribočku, na svežem zraku, kjer bo svirala godba na pihala. Ob tej priliki se bo točila dobra kapljica in tudi za dobra jedila bo preskrbljeno.

Dobre železniške zveze dopoldne in popoldne do Višnje gore, zvečer ob 8 pa povratek. 6215

★ Pri tolči, protinu in sladkosečnosti izboljša naravna »Franz-Josef-grenčica« delovanje želodca in črevesa ter vztrajno pospešuje prebavo. Zdravniki za prebavo izjavljajo, da so s »Franz-Josef« vodo dosegli sijajne uspehe. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 8823

★ Turške srečke kupuje ali zamenja za ratno šteto nom. Din 1000 Efektna banka v Ljubljani, Kongresni trg 9. Telefon 2422.

★ Stenice! najboljšo sredstvo proti stenice dobite samo v drogeriji Kanc, Židovska ulica.

KUŠAKOVIČA KALODONT

najboljša pasta za zobe

Ljubljana

○ Akeija za »Treznostni dom« v Ljubljani. Stanovanjsko krizo občutijo tudi naše treznostne organizacije in abstinentni krožki, ki nimajo primernih poslovnih prostorov, sob za sestanke in lokalov, kjer bi se članstvo lahko stalno shajalo in gojilo domačnost in družabnost. Znano je tudi dejstvo, da tudi mladina z dobro vzgojo polagoma zabreže v pivsko družbo, ako nima primerne zavetišča in razvedrila v prostem času. Iz potrebe se je porodila misel s sodelovanjem v poštve prihajajočih organizacij zgraditi v Ljubljani primeren »Treznostni dom«, v katerem bi imele treznostne organizacije svoje prostore, kjer bi se nastanila brezalkoholna gostilna, protialkoholni muzej, prostori za tečaje in eventualna prenočišča za člane in članice ter po možnosti stanovanja za osebe, ki se popolnoma posvete delu za treznost. Ideja se samoobsebi umevno ne bo mogla takoj realizirati, toda vztrajno dolgoletno poštvovalno delo lahko tudi to misel uresniči.

○ Umrl je 11. avgusta g. Anton Leitgeb, revident državnih železnic v pokoju. Pogreb bo danes ob pol 3 popoldne na pokopališču k Sv. Križu. Blag mu spomin!

○ Umrla je po daljšem bolehanju gdca Jožeta Golob. Pogreb bo danes ob pol 5 popoldne iz Škofje ulice 8.

○ Strojno društvo javnih nameštencev in vpokojencev kraljevine SHS v Ljubljani ima nocoj ob 20 redno odborovo sejo v kleti I. del. konz. društva na Kongresnem trgu 2. K polnoštevilni udeležbi vabi predsednik.

○ Strojno društvo mestnih uslužbencev in delavcev »Edinost« v Ljubljani bosta priredila 14. avgusta skupni izlet na Sv. Katarino. Odhod s turističkim vlakom ob 5.23 do Medvoda. Popoldne povratek v Presko, kjer se udeležimo delavske proslave. Vsi oni člani in prijatelji, ki ne morejo z nami na goro, naj pridejo s popoldanskim vlakom v Presko, kjer se snidemo. — Odbor.

○ Povratek iz Amerike. V četrtek 10. avgusta sta se vrnila iz Amerike Anton Kristan in dr. Černe, lastnik gospodarske pisarne. Obiskala sta, kakor čujemo, večje slovenske naselbine.

○ Tekmovalno streljanje priredi Strelski klub Griček v Ljubljani na svojem strelišču pri Tičku na Gričku za Gradom. Pričetek streljanja bo v soboto 13. avgusta ob 4 popoldne ter se nadaljuje v nedeljo, zaključni pa v ponedeljek 15. avgusta popoldne. Najboljšim strelcem bodo razdeljena krasna darila. Poleg streljanja bo preskrbljeno za zabavo in dobro jed ter pijačo. Prijatelji tega sporta, ne zamudite prilike! Torej v nedeljo in ponedeljek k Tičku na Gričku. 6238

○ Učne osebe za meščanske šole. Ker v šolskem letu 1927—28 še ne bo mogoče namestiti dovolj izprašanih učnih oseb na meščanskih šolah v ljubljanski oblasti, je dovolilo ministrstvo prosvete z odlokom ON 45.567 z dne 20. julija 1927, da se prideli na te za-

Katoliški dan v Preski

in

proslava 25 letnice prosvetne in delavske organizacije

dne 14. in 15. avgusta 1927.

Spored:

V soboto, 13. avgusta: Žažiganje kresov in četturno pritrkavanje po celi dekaniji.

V nedeljo, 14. avg.: Ob 8. uri 36 minut slovesen sprejem gostov na postaji Medvode. Odtod sprejvod v Presko po sledečem redu: 1. Konfencija, 2. zastave in prapori, 3. poslanci in zastopniki občin, 4. kroji, 5. moški, 6. godba, 7. nar. noše, 8. ženske, 9. ostali.

Ob pol 10. uri slovesna služba božja na prostem s cerkvenim govorom (F. S. Finžgar).

Po sv. maši slavnostno zborovanje s tremi govori. Govorniki iz Ljubljane. Med posameznimi govori petje in godba. Na zborovanju se razdelijo diplome častnim članom prosvetnega društva v Preski.

Po zborovanju poklonitev ustanovitelju prosvetne in del. organizacije v Preski, kanoniku J. Brencetu na grobu.

Popoldne ob pol 3. uri pete litanije v farni cerkvi in posvetitev vseh društev Kristusu Kralju. Nato prosta zabava na vrtu s koncertom Pevskega društva, kjer nastopi pod vodstvom g. prof. M. Bajuka 8 pevskih zborov z 200 pevc.

Med čimori igrata delavska godba iz D. M. v Polju in »mači« tamburaši Krekove Mladine. Bogat srečolov, šaljiva pošta itd. Za okrepčilo bo poskrbljeno.

vode tudi učne osebe za osnovnih šol. Učitelji in učiteljice, ki žele biti začasno nameščene na meščanskih šolah v ljubljanski oblasti, naj vložijo pri prosvetnem oddelku velikega župana v Ljubljani tozadevne prošnje vsaj do 20. avgusta z navedbo, katere predmete bi poučevale. — Vršilec dolžnosti prosvetnega inspektorja: Dr. Capuder s. r.

○ Redek slučaj. Zena mestnega delavca Jurija Koširja, Milka, stanujoča na ljubljanskem Gradu, je tekom desetih mesecev povila tri otroke, vse moškega spola. Prvi se ji je rodil 24. oktobra 1926, v četrtek 10. avgusta je pa dobila dvojčka. Vsi trije fantki so zdravi in močno razviti. Je to pač izreden družinski blagoslov.

○ Gremij trgovcev za ljubljansko okolico se je obrnil s posebno prošnjo na ravnateljstvo državnih železnic, da pri mešanem vlaku, ki odhaja iz Ljubljane po 18 proti Dolenjski, priklapi še tri osebne vozove, ker je sedanji mešani vlak tako natlačen, da morajo potniki, delavci stati na hodnikih in stopnicah. Nadejamo se, da bo ravnateljstvo državnih železnic uvidelo nujno potrebo priklapitve treh vagonov, zlasti se bo pa to potrebovalo v času pričetka šol, ker se s tem vlakom vračajo učenci, stanujoči na dolenjski progi, domov in ki morajo obiskovati šole v Ljubljani.

○ Nezdoga avtomobila na Ižanski cesti. Včeraj popoldne je peljal šofer trgovca z žganjem Blatnika v Lukovici pri Domžalah, St. Iljaš, večjo množino žganja iz Lukovice na Ig. Na Ižanski cesti, sredi poti med Ljubljano in Igom, že izven policijskega pomerja, pa je Iljaš po nezgodi zavozil v globok jarek. Avto se je prevrnil v jarek ter pokopal pod seboj šoferja. Bližnji ljudje so Iljašu hitro pritekli na pomoč ter ga vsega pobitega izvlekli iz jarka. Poklican je bil ljubljanski rešilni avto, ki je Iljaša prepeljal v bolnico, kjer so poškodovanca obvezali in odpustili domov v Zeleno jamo. Težko poškodovan in za vožnjo nesposoben avtomobil pa so ljudje zavlekli v neko šupo.

○ Tragičen prizor pri Sv. Petru. Včeraj dopoldne so pasantje Šentpeterske ceste bili priča žalostnemu prizoru. Neki 24 letni mladenki, hčerki premožnega kmeta na Gorenj-

Versko zborovanje mož in fantov

iz župnije Šmartno in sosednjih župnij

V SMARTNEM PRI LITJI

14. avg. 1927.

Spored:

Ob pol 8. uri sv. maša z govorom »Kristus Kralj«.

Takoj po sv. maši dva govora pred cerkvijo: a) Katoliški mož v družini (govori g. Frano Kremžar);

b) Presv. Euharistija in moški (govori g. dr. Viktor Korošec).

Sklep: Pesem »Povsod Bog«.

Možje in fantje, to je Vaš dan!

to žito omlatiti in v škofjeloško žitnico spraviti kot lastnino. Škofic, povrnivši se domu, zahteva desetino nazaj, ker je zanj, kot župnika planinskega, odkupljena in ustanovljena. Okrog 1. 1586. prosi škofa in nadvojvodo za dovoljenje, ker se je odločil, prodano posestvo kaplanije sv. Jurija v Pilštanju zase in za svoje naslednike odškodovati pri štajarskem deželstvu z zamenjavo za žitno desetino pri Sv. Duhu v Stariloki na Kranjskem, da bi smel dotirati od svojih prednikov, starišev in prastarišev v Škofiji Loki ustanovljeni hospital, ki še nima dohodka. Kaj se je zgodilo potem po mnogih preiskavah glede tega, ne vemo, znano je le to, da mu je škof dne 30. aprila 1593 dal dovoljenje, da z omenjeno desetino stori, kar hoče po svoji želji in zahtevi, ker mu že 30 let zvesto služi in dela za blagor škofije. Nagradil ga je še posebej. — Umrl je l. 1600.

V prvi polovici 17. stoletja nimamo o tej napravi posebnih podatkov. L. 1646. je dne 4. julija starološki župnik Andrej Hafner prodal svojo lastno žitno in mladinsko desetino od štirih kmetij špitalskima nadzornikom: Zigi Fürnpfeil & Pfeilhaimb in Janezu Križaj (Chrisey) v Loki za 250 renskih in dva zlata. L. 1654. sta omenjena dva nova hiralnizna mojstra ali oskrbnika: Janez Pušar in Martin Scharf. Dne 20. nov. je njima dal v fevd Jan. Weikhard pl. Lamberg, baron čr-

nalski itd. polovico desetine od petih kmetij, katero desetino je l. 1633. že dal v fevd Boštjan pl. Bamberg Matiji Weimerl iz škofjeloškega okraja.

Usodepolno, kakor za mesto, tako tudi za špital, je bilo l. 1698. Dne 19. avg. namreč je v kopalnici pod mestno cerkvijo sv. Jakoba, kjer je dandanes tovarna, prej za suknjo, zdaj za klobuke, po neprevidezni nastali požar, ki je uničil 50 hiš na spodnjem trgu, vpepelil pa tudi špital in mestno obzidje. Tako nam pove spominska slika na steni špitalske cerkve z napisom: »Denkmal der großen Feuerbrunst, welche den 19. August 1698. in der Badstube gleich unter St. Jacobi Kirche unversehens entstanden ist, das der untrige in 50 Häusern bestehende Theil und das Bürger-spital sammt den Ringmauern völlig in Asche gelegt worden. Zu Ehren des H. Florian hat die dankbare obere Stadt dieses Denkmal erichtet; denn ohne Hilfe des H. Florian wäre die ganze Stadt verbrannt. — Von der ersten Tafel überzeichnet von F. Koß im Jahre 1840.«

Ta žalostni dogodek nam jasno kaže, da so morale biti hiše v tem delu mesta še silno slabe, lesene, ali vsaj s škodljivimi pokrite, da je požar vse ugonobil, da je poznejša leta postal spodnji del mesta »novi trg«, katero ime nosi še dandanes, četudi večkrat popačeno: »nou« ali »lontrg«.

Umevno je, ker so Ložani imeli zdaj dovolj opravka in skrbi, da urede svoje domove, da na špital nobeden ni imel pozornosti. Ce-

lih 22 let je ostala razvalina in mestni reveži v svoji starosti bili dvakrat reveži. L. 1717. je starološki župnik Andrej Hudačat volil 3000 renskih gold. za mašno ustanovo in poleg tega še daroval 1000 renskih za špital, tedaj se je ganilo tudi mestno svetovalstvo, da se na novo pozida špital. Z župnikovim dovoljenjem so vso omenjeno glavnico porabili za zgradbo nove hiralnice, ki prejme nase obvezo, vsakoletne ustanovljene sv. maše plačevati in oskrbovati iz lastnih dohodkov.

Prodala se je Škofičeva hiša za 263.30 gld., za kar so se kupila tri Čadeževa pogorišča z dvema gozdnima deležima, kjer se je zgradilo potem sedanje špitalsko poslopje. Mestni sodnik Lovrenc Feichtinger (1719—31) je volil dve njivi v Virčku (Hirschhäckern) za mašno ustanovo. Od te glavnice se je tudi večji del porabil za špital. Mesto je dalo obli-gacije, glasečo se na 881.56 gld., ki se je pozneje izplačala špitalu kot dar. — Starološki župnik Andrej Hafner, kakor rečeno zgoraj, je prodal špitalu svojo desetino na Lautarskem vrhu (Walterskogel), ki se je pozneje l. 1769. prodala za 426 gld. n. v. Tudi ta vsota se je porabila za pokritje izdatkov nove zgradbe. Bilo je še več ustanov, katerih ne bomo posebej tu omenjali, a so se tudi deloma porabile za pokritje izdatkov novega špitalskega poslopja. To delo je po izjavi tedanjega špitalskega oskrbnika stalo skupno

8696.83 gld. dež. veljave¹⁰ in je požrlo 12. del vsega premoženja in glavnice. Bil je to meščan Jakob Marcina, znan že l. 1711.

V napominanem računu so zapopadani tudi izdatki za temeljito popravilo in prenove-tev poleg špitala stoječe in po požaru poškodovane cerkve M. B. sedem žal., katere je stala že l. 1543., kakor kaže slika Škofje Loke iz te dobe, ki jo ima tudi Valvazor (knj. XI., str. 35); špital sam pa je bil zgrajen leta 1720. Tako priča napis nad vhodom, kjer je naslikana na presno tudi podoba sv. Elizabete: »17 — Gemeiner Städtisch Bürger Spital — 20.«

Takrat je bil hiralnični nadzornik Jožef Marenik, l. 1728. pa Miha Cezé.

Mnogo premoženja se je tudi pogubilo deloma pri privatnikih, deloma pa tudi pri oskrbnikih hiralnice, kateri so pomrli, preden so poravnali svoje dolgove pri špitalu. Tako n. pr. so Nikolaju Wogathay ob smrtni uri odvzeli že vrezano suknjo pri krojaču, pa zadržali tudi njegovo hišo. Bil je špitalski mojster okrog l. 1736. Ravno tako je dolžan ostal hiralnici zgoraj omenjeni J. Marcina, pozneje pa tudi Anton Gaber, špitalski nadzornik l. 1767. Andreju Luznar, ki je živel še l. 1743., je pa hiralnica, za katero je kot oskrbnik zalagal, ostala ob smrtni na dolgu 642 gld. 2 kr., katero vsoto so pozneje izplačali njegovim dedičem.

¹⁰ Škof. arhiv; komis. zapisnik raznih špital. ustanov.

¹⁰ Računi v mestni hiši škofjeloški.

(Dolje sledi.)

⁷ Ign. Orožen VI., str. 65. — (215—219), 232—37, in 377.

⁸ Mitteilg. d. h. V. f. Krain 1852, str. 52.

skem, se je pred cerkvijo nena doma omračil um. Mladenka je že poprej kazala vse znake živčne obolevnosti, nakar so jo večeraj jutraj prepeljali z vlakom v Ljubljano, kjer pa se je je lotila na cesti popolna blaznost. Dekle je prišlo na cesti grozno kričati, nakar so jo z veliko težavo in s pomočjo bolniškega osebja spravili v deželno bolnico na opazovalni oddelke.

⊙ **Kolesarska nadloga.** Neznani kolesar je podrl na križišču Karlovske ceste in ceste Za Gradom 67 letno Ivano Modičevo, doma iz Loškega potoka. Zena se je pri padcu znatno poškodovala, vendar pa se brezobzirni kolesar zanj ni zmenil in je naglo oddrvel naprej.

⊙ **Karambol s kolesi.** Tik pred magistratom sta v četrtek trčila s kolesi ljubljanski advokat dr. K. in neki delavec. Delavec ni bil poškodovan, advokat si je pa nekoliko polomil kolo in poškodoval na roki in nogi. Kdo je karambol zakrivil, še ni ugotovljeno.

⊙ **Tatvina.** Hlapcu Jerneju Hribarju, uslužbenem pri tvrdki Hartman, je nekdo ukradel 370 Din denarja. Hribar je peljal pivo v Tomačevo ter je nazaj grede sprejel na voz dva mladeniča, ki sta mu pa vzela iz žepa, ne da bi bil on kaj opazil, listnico z denarjem vred. Mladeniča sta bila stara 17 do 20 let.

⊙ **Kdo je izgubil?** Neznana oseba je izgubila veliko ključavnico (tako zvano žabico) z dolgo verigo. Kdor je oboje zgubil, naj se zglozi na ljubljanski rešilni postaji, kjer bo oboje dobil nazaj.

⊙ **Specialna trgovina dunajskih bluz, otroških obleke.** Kristof-Bučar, Stari trg.

Maribor

⊙ **Velehradski romarji.** Snoči ob 10 so prispeli v Maribor velehradski romarji. Romarjev, katere vodila vseučiliška profesorja dr. Grivec in dr. Snoj, je 313. Iz ljubljanske oblasti jih je 155, iz mariborske 108, iz Hrvaške 55. Z njimi potujeta oba škofa, ljubljanski dr. Anton Bonaventura Jeglič in mariborski dr. Andrej Karlin. Železnica gre potnikom zelo na roko: V najlepšem redu in dobrem razpoloženju so se ob pol 11 odpeljali proti Dunaju, kamor so prispeli davi ob 5. Pestrost romarske družbe poživilja narodne noše. Razpoloženje je kar najboljšo. Peveci se pridno udeležujejo.

⊙ **Zadnji termin za vložitev kandidatnih list.** Do 16. avgusta morajo biti vložene kandidatne liste za bodoče volitve. Dosedaj so jih vložile sledeče stranke: SLS, Nemci, SDS, radikali, socialisti, pridejo pa še združeni berototvci in komunisti, Zagorskijska gospodarska stranka in še nekaj samostojnih premur-akih list.

⊙ **Imenovanja pri okrožnem sodišču v Mariboru.** Za pisarniškega ravnatelja pri okr. sodišču v Mariboru je imenovan g. Rado Podlesnik, dosedaj višji pisarniški predstojnik istotam. Za višjega pisarniškega predstojnika je imenovan g. Martin Gasper, dosedaj pisarniški asistent istotam. Jetniški kontrolor tukajšnje jetnišnice g. Alojzij Čuček je imenovan za jetniškega upravitelja pri deželni sodišču v Ljubljani. Kancelist g. Ivan Drame je imenovan za pisarniškega oficila. V 2. skupino 3. kategorije so pomaknjeni kancelisti: Martin Trojanc in Viktor Bonča v Mariboru ter Rudolf Bržol v Slovenski Bistrici.

⊙ **Študenti pri Mariboru.** Dramatični odsek tukajšnjega Kat. slov. izobr. društva ponovi v nedeljo 14. avgusta ob 7 zvečer v dvorani gostilne Gačnik svojo prvo gledališko predstavo »Učitelj« in dodatno burko »Tihotapci«. Ta prireditev bo nudila obiskovalcem mnogo poučne vsebine pa tudi primerne razvedrila.

⊙ **Duhovniški mesečni sestanek.** V sredo 17. avgusta se bo vršil redni mesečni sestanek III. redne duhovniške skupščine ob pol 5 popoldne v frančiškanskem samostanu v Mariboru. Pridite!

⊙ **Kanalizacija mariborske splošne bolnice** se je že pripravljala pod rajno Avstrijo. Bili so napravljeni že načrti in izgotovljeni proračuni. Po prevratu se je vedno govorilo o nujni potrebi kanalizacije, a pod državno upravo bolnic ni bilo nikdar dovolj kreditov na razpolago. Sedaj se je začel zanimati za to nujno zadevo z vso vmeno oblastni odbor. Po svoječasne tozadevne načrte je prosil odbor v Graec in tamkaj so mu jih tudi radevolje odstopili. Naprava kanalov bo stala 700.000 Din in še le tedaj, ko bo to delo dovršeno, bomo lahko rekli, da se je pričelo z moderniziranjem mariborske splošne bolnice.

⊙ **Dva smrtna slučaja.** V Gajevi ulici je umrla v četrtek predpoldne 87 letna zasebnica Genovefa Velker. Pogreb bo danes ob 4 popoldne. — V starosti 72 let je umrl znani kočijaž Andrej Sprah in bo pokopan na Pobrežju danes ob 6 popoldne.

⊙ **Alarm radi žveplanja sobe.** V Slovenski ulici je v podstrešni sobici v četrtek neka služkinja zažgala v posodi malo žvepla, da prežene iz sobe razno golazen. Ker se je pričel valiti skozi okno žvepleni dim, so pasanti mislili, da gre za požar in alarmirali gasilce, ki so takoj prihiteli z brigadami ter vdrli z maskami na obrazu v stanovanje. Bilo je obilo smeha, ko so našli mesto požara malo posodico gorečega žvepla.

⊙ **Stavka mizarjskih pomočnikov** še vedno traja, ker dosedanja pogajanja še niso ime- la nobenega uspeha. Stavkujoči zahtevajo zvišanje plače od ure za kvalificirane delavce od 6.50 do 9.50 Din, za nekvalificirane pa 5.50.

Ker mojstri niso na to povišanje pristali, traja stavka dalje. V nedeljo se pogajanja nadaljujejo in upati je, da bodo v torek stavkujoči zopet prišli z delom.

⊙ **Mestni vodovod** v prejšnjem stanju — vode dovolji Radi počenja glavne vodovodne cevi je bila uporaba vode znižana na najnujnejše. Cev in rezervoar sta popolnoma popravljena, rezervoar je poln vode, uporaba vode je zopet normalna in jo črpa že tudi avto-škropilnik iz hidrantov.

⊙ **Povratak deške ferijalne kolonije Pomladka društva Rdečega križa.** V sredo zvečer se je vrnila po štiritedenski odsolnosti deška počitniška kolonija mariborskega Pomladka Rdečega križa iz Kaštel Lukšiča pri Splitu. Vlak so pričakovali številni sorodniki in znanci vrnivših se deškov. Četudi so bili malčki po dolgi vožnji precej utrujeni, vendar ni hotelo biti pozdravljanja, pripovedovanja, vzklikov, vprašanj ne konca ne kraja, šele dolgo časa po pristanku vlaka so se porazgubile poedine gruče. Kolonijo je vodil izredno spretno in vestno g. učitelj Ravter, prav te- zavno gospodinjstvo lastne režije pa je upravlja- la njegova gospa soproga, ki je otrokom bila v vsakem oziru kakor mati in ki se je bodo dečki gotovo radi in iskreno hvaležno spominjali. O koloniji, ki je izborna uspela, bo- mo še poročali.

Celje

⊙ **Župan g. dr. Alojzij Gorican potrjen.** Okrajno glavarstvo nam je včeraj javilo: Nje- govo Veličanstvo kralj je blagovolilo z uka- zom z dne 7. avgusta t. l. potrditi izvolitev dr. Alojzija Goricana za župana mestne ob- čine celjske. Zapisnega novega župana se bo izvršila čim dospel začetni akt s kraljevim ukazom v Celje.

⊙ **Dražba sadnega pridelka.** Letošnja sadna žetev ob trojanski državni cesti v ob- močju gradbenega odseka v Celju se bo od- dala potom ustmene licitacije, ki se bo vršila na progi Celje — Konjice dne 17. avgusta t. l. z začetkom ob 8. uri jutraj pri km 77.420 (razpoteje okrajne ceste v Ljubčno) in na progi Celje — Vransko dne 18. avgusta t. l. z začetkom ob 8. uri jutraj pri mostu preko Ložnice pri km 73 državne ceste. Dražba se bo vršila ustmeno za vsaki kilometer posebej v smeri od Celja proti Konjicam oziroma od Celja proti Vranskemu. Sadej se bo oddalo na drevesih najvišjemu ponudniku, ki mora plačati takoj ponudeno vsoto in takso po ta- rifni postavki 81, točka 3 a) (t. j. 1 odstotek od ponudene vsote) taksnega zakona ter se mora s podpisom dražbenih pogojev zavezati, da so ti pogoji za njega obvezni. — Mestni magistrat celjski.

⊙ **Izlet na Ljubelj.** Motoklub v Celju pri- redi v nedeljo, dne 14. avgusta, klubski izlet k avtomobilski in motociklistični dirki na Ljubelj. Člani, ki so svoje prijava vpsalali, in ostali motociklisti iz društvenega področja se opozarjajo, da je zbor motociklistov na Vran- skem točno ob pol peti uri jutraj. Odhod iz Vranskega točno ob 5. uri, da pridemo pravo- časno na cilj predno se cesta zapre. Člani iz Celja, zbor ob četrti uri jutraj pred mest- nim kinom. — Odbor.

⊙ **Solca in zraka** se hoče mladini, v le- tih rasti in razvoja uklenjeni v brezdušnost zaprašenih in strupa nasičenih tovarn in vse- ga onega, kar ubija polet in duši mladost. Zato poleti jutri Krekova mladina na goro Oljko, to tradicionalno božjo pot mladih, po popolnosti stremečih in lastno osebnost z je- kleno voljo graječih src. Mi vsi gremo z njimi, da postanemo mladi ob mladostnem smehu mladine. Šli bomo v duhu in ljubezni, ki nas dolžnost ta dan kliče drugam, in šli bomo resnično, ki nam je dana prilika, da po- jemo z mladimi pesem krščanske pravičnosti svetu, vzorom odtujenemu, z radostjo spr- temu.

Laško

Tenorist Ciril Bratuš, član narodnega gleda- lišča v Mariboru, koncertira v nedeljo 14. t. m. ob 20 v »Zdraviliškem domu« v Laškem. Na spo- redbo so razne operne arije in šlagerji iz najpopu- larnejših, najmodernejših operet.

Umrla je gospa Alojzija Rejter, veleposest- nica v Globokem št. 8 in mati posestnika Rimskih toplje k. Karla Uhliča. Ker je bila evangeljske vere, so jo peljali v Celje, kjer je bil na dan 10. avgusta pogreb.

Kandidatne liste. Okrožno sodišče v Mariboru je poslalo včeraj na županstva potrjene sledeče kandidatne liste: Dr. Korošec, Stjepan Radič, dr. Pivko in dr. Lothar Mühleisen. Smešno je za g. Radiča, ko ima na občini Marija Gradec predstavi- nika iz vasi, kjer te osebe sploh ni. Pravijo, da Marijagraški tajnik Podreberšak svojo občino pre- cej dobro pozna, pa tega predstavnika ne pozna. Je pa v tej vasi, kjer so vzeli predstavnika, neki mladenič z imenom predstavnika, pa je bil rojen šele 13. 2. 1917. Ta pa še menda ne bo imel vo- livne pravice.

Temeljni kamen za napredni blok so polagali bivši samostojni in samostojni demokrati pred par dnevi v Laškem. Skušajo in prebirajo na vse strune, kaj bi bolj zaleglo in bolj vleklo med volivce. Toda volivci vedo: Star klubok je star, pa če ga vsak dan trikrat obrneš!

Shod SLS bo imel v Jurklostru na Velike mashe dan po sv. maši bivši minister in narodni poslanec g. dr. Andrej Gosar.

Brežice ob Savi

Sejem. Preteklo sredo se je vršil letni sejem sv. Lovrenčja. Prodajalcev je bilo precej, kupcev malo, kupčija slaba. V trgovini se dežaljo bolj čutijo posledice slabih letin in iz tega izhajajoče pomanjkanje denarja med kmeti.

Pememben jubilej. Tukajšnja požarna bram- ba bo v nedeljo 14. t. m. slovesno praznovala 45.

letnico svojega človekoljubnega in požrtvovalnega delovanja. Ob tej priliki bo blagoslovljena nova motorna brigadna. S to brigadno bo omogočeno uspešno gašenje v mestu tudi v slučaju, če mestni vodovod odpove, kar se v zadnjem času tako čes- to dogaja.

Pleskanje mesta. Plesk mesta čez Savo in Krko je deloma odstopil. Prepleskanje mesta je sedaj občina oddala trdki Sikošek, ki bo popra- vila v ugodnem vremenu izvršila predvidoma v šestih tednih.

Trbovlje

⊙ **Krajevni odbor Udruga vojnih invali- dov Trbovlje** vabi na veliko vrtno veselico, katere se vrši v nedeljo 14. t. m. pri g. Ocepku za Savo. Nikogar naj ne manjka, ker denar, katerega pridobimo, je le podpora voj. vdov in otrok v vojni padli obetov. Kdor hoče pomagati voj. žrtvam, naj gre za Savo čez most, pa pride ravno k g. Ocepku, kjer se lahko pokrepta z dobrih jedili in pristno kapljico. Na avidenje!

⊙ **Invalidska loterija.** S 1. septembrom si lahko posestniki velike hiše, če kupijo našo srečko, ki stane samo 10 Din. Drugi krasni dobitki bodo razstavljeni od 20. avgusta do 1. septembra v »De- lavskem domu«. — Društvo »Invalidski dom« Tr- bovlje.

⊙ **Prememba posestva.** G. Fric, železniški uslužbenec in gostilničar, je kupil od g. Janžeka in g. Brčila v Urhočevi lok stavbne parcele, da si na tem prostoru sezida stanovanjsko hišo. Tu je bila prvotno določena zidava meščanske šole, a občina idealni prostor, ki je eden najlepših, ni hotela kupiti. — Občina je prodala kos zemljišča na opetarni g. Podrebnik, odklonila pa prošnjo g. Kukmana. — Gospa Fortjeva je prodala svoje zemljišče v Kletku g. Hauku. — G. inž. Krasnik je kupil od g. Pravičeve stavbni prostor pod Adam- ljelem. Sezida si stanovanjsko hišo.

⊙ **Ce bo le res.** »Jutro« nam obljublja, da bo ob priliki poročalo objektivno o zaslugi pridobitve meščanske šole. Za to uslugo mu bomo prav hvaležni, da nam bo nato omogočeno javno priob- čiti intrige, ki so se delale proti ustanovitvi me- ščanske šole, katere pa niso izvirale iz naših vrst. Torej le na dan z zaslugami!

⊙ **Vpokojnih** je bilo na ponedeljkovi seji bratovske skladnice 5 rudarjev in 2 vdovi. Kritja za redni mesečni primanjkljaj bratovska skladnica še nima.

⊙ **Požar.** V četrtek ponoči je upepelil požar hlev g. Para v Petelinovi vasi. Ker je v neposredni bližini še več stanovanjskih hiš in drugih pritičlin k stanovanjem, je bila velika nevarnost, da se ogenj ne razširi, kar so pa preprečile rudniška in trška požarna bramba.

⊙ **Krasna penzija.** Imamo dve siroti, ki pre- jemata od bratovske skladnice po 1 krono ali vsake tri mesece po 3 krono (75 par) pokojnine! Ali ni napreden Žerjavov pravilnik? Zate ga menda sta- rovpokojenci tako preklinjajo.

⊙ **Koncerti na trgu.** Rudniška godba je po daljšem presledku zopet enkrat koncertirala na tr- gu pred cerkvijo. Letos je celo poletje lepo vreme in so na slabo vreme ne morejo izgovarjati, pa je bil ta šele tretji koncert. Ker je godba dobro iz- vežbana in jo vodi sedaj g. Hudar, jo želimo še večkrat slišati, vsaj enkrat na teden.

⊙ **Razpis službe.** Službeno mesto rajnega Pleskoviča je razpisano. Glej inserat v četrtekovem »Slovencu«.

Ptuj

⊙ **V dobi pasjih dni** je dohitela tukajšnje pse velika sreča. Poostren pasji zapor, ki je bil že pred dobrim mesecem omiljen, je sedaj sploh odpravljen. Vendar se gospodarji psov opozarjajo, da se bo vršilo strogo nadzorstvo, ali imajo vsi psi tudi predpisano znamko.

⊙ **Vročina.** Obisk kopalnice je izredno ži- vahan. Zel. da ni stržen dravske struge obrnjen bolj proti levemu bregu, voda bi bila bolj čista in tudi neprijetnega smrada ne bi bilo. Z regula- cijo bo tudi to doseženo.

⊙ **Rudne žile.** Iz najbližje okolice inženirja Nyvilage, ki vodi raziskovanja ptujskega obrobne- ga gričevja, smo zvedeli, da se nahajajo izdatne žile nafte na levem dravskem bregu, v terciarnem gričevju od Vurberga pa do prelomnice ob ogrski meji. Te dni pričakujejo modernih črpalnic iz Nizo- zemske in delo se bo pričelo.

Slovenska krajina

Poljske miši v Prekmurju. V južnih delih Prekmurja, zlasti v okraju Dolnja Lendava in v občini Rakican, okraj Muraka Sobota, se zelo širi- jo nevarni škodljivci, poljske miši. Veliki župan mariborske oblasti se je ponovno obrnil na mini- strstvo za kmetijstvo za nujno nakazilo kredita v svrhu nabave sredstev za uničevanje škodljivca.

Urhnika

Volitev župana. V nedeljo 14. t. m. ob 3. po- poldne se vrši v občinski dvorani volitev župana. Štateni tek Orla na progi Jesenice—Rakek se vrši v nedeljo 14. t. m. ob 4. jutraj naprej. Skoz Urhniko pridejo tekači med 8. in 9. uro popoldne. Godbeno društvo Urhnika jim bo zaigralo v čast par komadov na križpoti na Urhniki. Popoldne ob 3. pa se vrši na vrhu Rokodelskega doma proslava šlatskih tekačev. Vstopnina prosta. Igrala bo god- ba na pihala in z njo se bo vrstilo petje. Posetite to prireditev posebnih vrste v obilnem številu!

Velikodušan dar. Naš rojak g. Fran Varšek, arhitekt in mestni stavbenik v Beogradu, je daro- val ob priliki svoje poroke z gospo Jelko I. Krainčevićo iz Kragujevca za Cankarjev spome- nik na Urhniki vsoto 1000 Din. To je že drugo nje- govo večje darilo v ta namen. Odbor izraža tem polom gosp. arhitektu najlepšo zahvalo in mu želi v novem stanu obilo sreče.

Litija

Dopisnik »Jutra« je poročal, da se tam na poljanški Reki pri Grmačah neke dela nova žaga. Celo okrajnemu glavarstvu je ta notica napravila nepotrebne skrbi, ker ni vedelo ničesar o novi žagi. Resaici na ljubo poročamo, da se nova žaga ne dela nikjer, ampak samo popravila na žagi nerabno kolo in zatvornice; tudi ni velike reke, ampak majhen potok, in tako »nova žaga« ne bo vir novih dohodkov za ljudstvo, kot je poročal dopisnik. Dopisnik pa priporočamo, naj bo v svojih dopisih stvarjen in ne tako malenkost, ker take novice v »Jutru« vzbujajo smeh.

Na seji obč. odbora so bili določeni sledeči odseki: finančni, sejmski, cestni, ubožno socialni, živinorejski. V vsakem odseku so po trije odborniki, samo v cestnem jih je sedem. V krajevi žalski odbor za šmarnto so bili izvoljeni: g. M. Rihar, dekan, F. Izgoršek, Al. Strman, L. Host- nik; za Javorje pa: R. Berčon, Fr. Grum, J. Rozina. Glede razširjenja šole se je sklenilo pozvati stro- kovnjaka, ki bo proučil, bi li bilo mogoče stavbo dvigniti ali ne in tako šoli pridobiti novih pro- storov. Predlog oblastnega odbora glede kmetijsko-

nadaljevalne šole za mladeniče od 14 leta naprej in sicer v času od novembra do marca meseca je bil sprejet. Vodstvo bi prevzel g. nadučitelj, pre- davanja pa strokovnjaki za tozadevne predmete. Pouk bi se vršil dvakrat na teden po tri ure, v katerih bi se predavalo o kmetijstvu, živinoreji, pravi, sadjarji, zadrugstvu, mlekarstvu. Stroške 3300 Din bi kril deloma oblastni odbor, okrajna blagajna in občine. Ker je meso po 17 Din. — dražje kot v Ljubljani, čeprav imajo mesarji še manj stroškov z dobavo živine in prodajo mesa — je sklenil odbor poslati na glavarstvo tozadevno vlogo.

Novo meso

Proizkušnja sirene za signaliziranje požarov. Mestno županstvo v Novem mestu je sporazumno s požarno brambo razglasilo, da se vrši vsako nedeljo vtočno ob 12. uri popoldne preizkušnja električne sirene za signaliziranje požarov na magistratnem stolpu s kratkim tuljenjem Občinstvo se s tem ob- vešča, da se radi tega ne bo razburjalo. Prvi pre- izkus je bil v nedeljo 7. avgusta t. l.

Kočevje

K požaru ob 10. avgusta v Stari cerkvi bi še dostavili, da so bili tamkajšnji ognjegasi takoj na licu mesta, kmalu pa so se jim pridružili tudi ognjegasi iz Kočevja in Salke vasi. Gasilci so se pa morali zadovoljiti s tem, da so omejili požar; skednja, ki je vseboval zalogo krme in žita, voz in stroje, niso utegnili več rešiti. Sosednje staje so že tudi prišle goreti in samo g. Milanu Kaj- fezu iz Kočevja, ki je še pravočasno poslal sod vode na lice mesta, se je zahvaliti, da se je na- daljnja škoda preprečila.

Skupščinske volitve in Kočevjarji. Na zaupni- škem sestanku Kočevske »Bauernpartei«, ki je bil pred kratkim sklican, so soglasno sklenili Koče- varji, da bodo podprli kandidato dosedanjega poslanca Karla Škulja.

Volitvi okraji in volivne komisije. Skupščin- ske volitve vodijo sledeči gg.: v Starem logu notar dr. Grobelnik iz Ribnice; v Gotenliem fin. koncipist Muha iz Novega mesta; v Knežji lipi advokat. kan- didat dr. Rom iz Kočevja; v Kočevju nad sodnik Jerman in advokat dr. Rajh iz Kočevja; v Mozlju notar dr. Maurer iz Kočevja; v Koprivniku sodnik Dokler iz Kočevja; v Livoldu finančni uradnik Bayer iz Ljubljane; v Mali gori finančni uradnik dr. Matelič iz Ljubljane; v Mravi advokat. kan- didat dr. Siegmund iz Kočevja; v Moravici sodnik Koba iz Novega mesta; v Stari cerkvi sodnik Čoš iz Ribnice; v Kočevski reki sodnik Šavelj iz Kočevja; v Čvišlerjih notar. kandidat Mejač iz Veli- kih Lašč.

Volitve v okrajni cestni odbor. 31. jul. t. l. je bil izvoljen za predsednika v okrajnem cestnem odboru g. Jakob Povše iz Stare cerkve; za nje- govega namestnika g. Fran Zdravšč iz Dolge vasi, za blagajnika pa g. Iv. Čurk iz Kočevja. Volitve so se tokrat iztekle mirno in v najlepšem dogovoru med zastopniki kočevskih in kolpaskih občin.

Letošnja dolgotrajna suša nas je zopet poučila, kakšnega pomena so neusahljivi studenci in da bi se moglo končno vendar kaj ukreniti, da bodo pri- merno ograjeni in zavarovani proti vsakršni po- škodbi. Nič se ne bi branil v to kaj prispevati!

Kanada v prijetnejši luči. Svoj čas smo po- sneli po »Gotscheer Zeitung« pismo iz Kanade, v katerem pisec popisuje žalostne razmere v Kanadi in svari vsakogar, naj se nikar ne napoti tja. Da bo silka o Kanadi popolnejša, ne bo odveč, če po- smatramo iz istega »Gotscheer Zeitung« veselejšo pismo izpod peresa nekega Kočevjarja iz Kanade: »Ljudje pišejo, da jim gre slabo in da nimajo dela. Poznam nekatere tu, ki že nekaj mesecev sem nimajo dela in kljub temu nečisto iti na »farmo«; pravijo, da »farmarji« nič ne plačajo. Zares plačajo »farmarji« začetnikom samo od 340 do 400 dolarjev letno. Če se pri tem računa približno 60—80 dolarjev za obleko in tobak, ostane delavcu, če šteti, še najmanj 260 dolarjev in to je vendar dobro za začetek. Rad bi vprašal ljudi, če morejo na Kočevskem vsaj približno toliko zaslužiti. Poleg tega je tu dobra hrana. Naravno, treba je delati tudi od zore do mraka pri setvi in žetvi. Sicer ni tako nevarno in tudi ne hušje kot na Kočevskem. Na ljudi pa, ki jim je vsako podeželsko delo odveč, ki znajo čez Kanado in njene »farmarje« le zahvaljati, na take ljudi ne dajo »farmarji« nič in so veseli, če se jih iznebe. Tu v Kanadi, kakor tudi doma v domovini, se mora delati, če se hoče napredovati. Iz nič ni nič. Ljudje, ki niso navajeni dela, bodo povsod ne- zadovoljni, kamor bodo prišli. O sebi morem le reči, da mi gre izvrstno. Na farmi bom delal, do- kler se ne bo kaj boljšega našlo. Zahvaljujem se Bogu in želim, da bi mi šlo vedno tako.«

Dopisi

Hrastje pri Kranju. V sredo popoldne je bila pri nas volitev župana, ter je bil ponovno izvoljen Matevž Zmrzlikar, posestnik iz Hrastja. V naši občini se dela vse v lepem soglasju. Že tretjič je bila vložena sama lista SLS. — Tudi naše kmetijsko društvo dela dobro in napreduje leto za letom. — Letos si je društvo nabavilo dve novi mlatinici za mlačev žita z dvema čistilnikoma in eno za semensko delatelo. — V nedeljo 14. t. m. priredi društvo na vrhu g. poslanca Brodarja veliko vrtno veselico z bogatim srečelovom. V dobrih kuhinjah, ovce itd. Poskrbljeno bo z dobro domačo hrano in pecivom, kakor tudi z dobro pijačo. Ob- čani se zelo trudijo, da vse došle goste kar naj- lepše sprejemo in postrežemo. Oskrbljeno bo za vozove, konje, automobile, kolesa in drugo. Vse bližnje in daljne vabimo na to lepo prireditev.

Vodice. Podružnica Z. S. V. v Vodichah odkrije spomenik padlim vojakom v nedeljo dne 4. sept. Zato se naprošajo vsa društva v okolici, da ne prireajo tega dne nobenih prireditev.

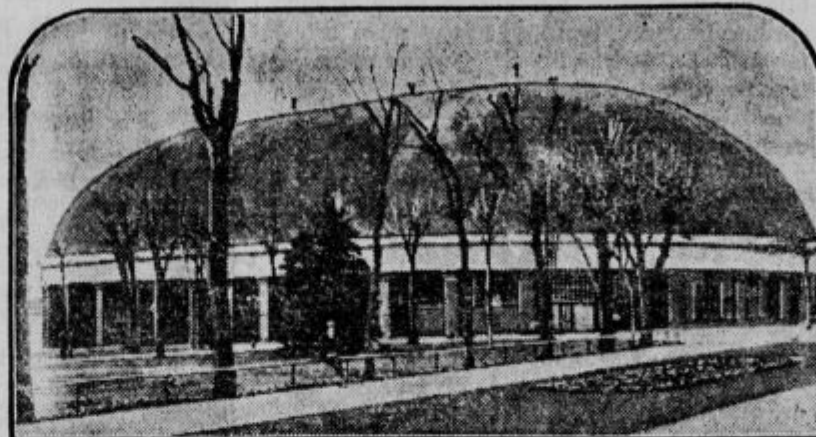
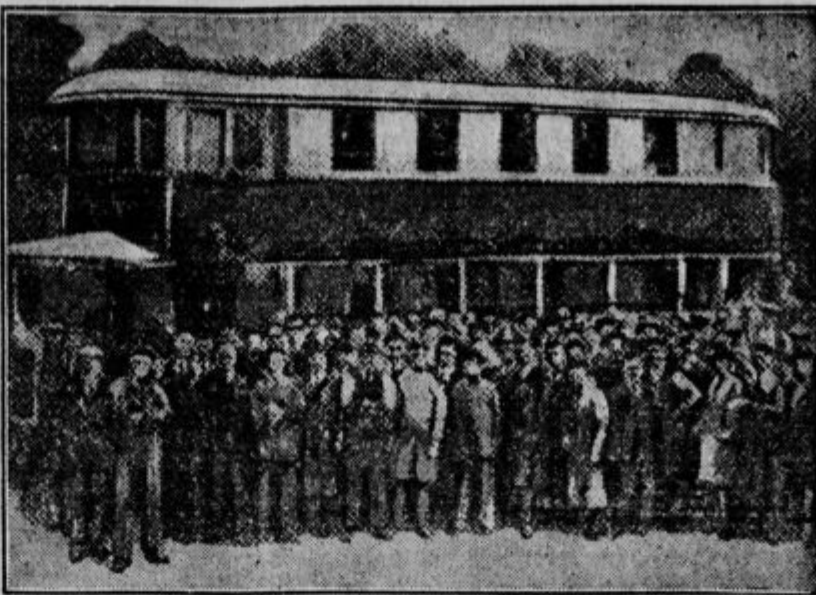
Predvor na Gorenjskem. Ljudski oder v Ljubljani vpripori na Veliki Šmaran, dne 15. t. m. ob 3 popoldne v društvenem domu v Predvoru splošno priljubljeno in humorja polno Gogoljevo komedijo v treh dejanjih »Zenitev«. Igra nudi vse- skoz zelo življive in napete prizore ter vzbuja cele salve smeha. Domačini in okoličani, ne zamudite lepe prilike in posetite v polnem številu to pri- reditev.

Ojstrica. Shod oblastnega poslanca g. Ku- govnika na Ojstrici na ožalsko nedeljo dne 7. avg. t. l. je dobro uspel. Polna soba gostov pri Moziju je zbrano poslušala g. poslančeva razprav- ljanja. Z veseljem je sprejela na znanje njegove izjavo, da se je za regulacijo potoka Sv. Duha pri oblasti proračunjenih 60.000 Din. Bodo vsaj enkrat te okolice, Sv. Duha in deloma Velka in Kozji vrh, imele stalno cesto v dolino k Sv. Boštjanu na državno cesto Maribor—Vrbovgrad. Ko bi še pač okolica Ojstrice, ki je glavni kraj te občine in fare, si mogla svojo glavno »občinsko« cesto prestaviti tako, da izgine iz nje strmina, ki je še k temu popolnoma nezavarovana in vsled tega skrajno nevarna. S pomočjo oblasti in države bi šlo. — Kandidata SLS, ki nam ne ponujajo »Blaževca žegnac«, ampak resne pomoč, hočemo voliti dne 11. sept. 1927.

Sacco in Vanzetti,

spodaj v kotu pa sodnik Webster Thayer, ki ju je bil leta 1921. na podlagi soglasnega pravdoreka porotnikov obsodil na smrt.

Velikansk avtobus,
ki je stavljen v promet v Londonu ter ima prostora za 104 pasažirje. — (Na sliki so pasažirji izstopili.)
(Gl. sliko na levi zgoraj!)

»Tabernakele«
sekte Mormonov, ki je bila ustanovljena pred 100 leti v Zedinjenih državah Amerike in ima posebnost v mnogoženstvu svojih pristašev. Tu upodobljeni tempel Mormonov stoji v Salt Lake City, ki je glavno mesto mormonske države.
(Gl. sliko na levi spodaj!)

Lord George Lloyd

visoki komisar Anglije v Egiptu, ki je rešil zadnji spor z Egiptom zopet v prid Anglije.

Borba ČSL socialistov za vstop v vlado.

Českoslovaški socialni demokrati in narodni socialisti so dobili pri zadnjih volitvah leta 1925 zelo nevarne rane. Poklicali so na pomoč svojega zvestega prijatelja, grad na Hradčanih v Pragi. In res je grad začel igrati vlogo usmiljenega Samarijane. S tremi najvažnejšimi ministri je poskrbel, da bo za ranjence vsaj malo zdravila v vladi, ki sta ji kljub vsem oviram in spletkam dala življenje voditelj čsl. LS msgr Šramek in agrarec prof. dr. Hodža. A zdravilo je uspešno samo takrat, če v njem učinkujejo vse sestavine. Ker pa v tem zdravilu ne delujeta dve sestavini, notranji minister dr. Černý in finančni minister dr. Engliš, ne more zaceliti ran tudi zelo učinkujoči dr. Beneš, zunanji minister v sedanji dr. Švehlovi agrarno-ljudski vladi.

Medtem pa je nastalo ozračje, ki bolniku odpira rane in mu kakor mora pije življenjske moči.

Sedanja vlada, ki ima v njej odločujočo besedo 69 poslancev LS, je začela strogo nadzorovati osnovne šole, ki ne smejo biti več vzgajališča naraščajoča za socialistične stranke. Pripravljajo se že tudi nove učne knjige, kjer ne bo več zgodovinskih neresnic o katoliški Cerkvi in napadov na njene nauke. Kljub vsem oviram in izjavam zunanjega ministra dr. Beneša je sedanja vlada navezala pogajanja z Vatikanom in samo vprašanje časa je še, kdaj pride papežev nuncij zopet v Prago. Ta ugodna pogajanja so grozovit moralen udarec za socialistične stranke. Zakaj one so obljubljale delavstvu boljše čase še le takrat, ko bo zlomljena moč katoličanstva. Sedaj bi se moral njihovih pristašev lotiti obup, če ne bi videli, kako se dan za dnem razmere izboljšujejo. Dogodki kažejo vedno bolj jasno, da besede socialističnih voditeljev niso resnične. Pripravevali so delavstvo, da je ta vlada sovravnica delavcev, ker je najprej priskočila na pomoč kmetiskemu prebivalstvu in uradništvu, ki so bili najbolj pomoči potrebni. A ta vlada je z dviganjem blagostanja teh stanov dvignila tudi njihovo kupno moč in s tem podpirala borbo proti brezposelnosti. Z zidanjem stanovanjskih hiš, s pobijanjem draginje in z zmanjšanjem proračuna pada število brezposelnih. Davčna reforma in izenačenje davkov kaže resno voljo sedanje vlade, da se davki čim pravičnejše razdele po stanovih in pokrajinah. Zakon o podpiranju zgradb stanovanjskih hiš bo v korist posebno ubožnejšim slojem. Preden pa se bodo ti ravnokar sprejeti zakoni začeli izvrševati, bi hoteli socialisti v vlado, da bi si pred masami mogli lastiti plodove sedanje vladne večine.

Socialistične stranke silijo v vlado tudi strah, da izgubijo bojazljivce. Zakaj kaj naj zadržuje socialisti, če ni dovolj zaveden strankar in poleg tega še bojazljivec, da ne bi iz opozicijske svobodomiselnosti socialistične stranke prestopil v svobodomiselnost vladno agrarno ali narodno demokratično stranko, če mu to nudi večjo korist? A enoletno trajanje sedanje vlade in njeno delo pobijata socialistično trditev, da se v Českoslovaški ne da vladati brez socialiste.

Se bolj pa mučijo obe bratski socialistični stranki denarne težave. Zakaj njihove vrste so od prej bolj vajene prejemati kot dajati. Spor v narodni socialistični stranki radi dr. Beneša je odcepil od stranke prejšnjega voditelja Stribrnega z dvema poslancema, a obenem je izgubila stranka tudi večino denarnih virov, ki so v rokah g. Stribrnega. Zato je mnogo strankinih tajništav prenehalo delovati. To je sedaj tem težji udarec, ker je sedanja

vladna večina odvzela volivno pravico vojaštvu, kjer so imeli komunisti in socialisti ugodna tla za agitacijo. Najhuje pa še preti. Zakaj vlada namerava spremeniti zakon o delavskem zavarovanju tako, da bi iz bolniških blagajen in zavarovalnic izginili tisoči nepotrebni uradniki, ki so masno plačani od uradov, delajo pa v socialističnih organizacijah in za nje.

Iz vseh teh razlogov so čsl. socialisti z veliko nestrpnostjo pričakovali poročila o dunajski revolти. Ako bi se posrečila na Dunaju, bi lahko socialistični voditelji ohrabрили tudi čsl. delavstvo, češ, če se je posrečilo v Avstriji, kjer je skoraj polovica »klerikalcev«, se bo tudi v Českoslovaški, kjer jih je manj kot četrtina. A tudi čsl. vlada je bila pripravljena in po izjavi ministra dr. Spine »je zasluga sedanje vlade, da ni prišlo do revolucije, ki je bila v neposredni bližini«.

Po dunajskem neuspehu so izbrali čsl. socialisti druga sredstva. Ker ima sedanja vlada zadostno večino, prepričujejo s svojimi pomočili inozemstvo, da bi bilo potrebno, da vstopijo v vlado tudi delavski, to je socialistični zastopniki. Sedanji vladi bi radi izpodkopali v inozemstvu kredit, češ, da je nesigurna, ker je vse delavstvo proti njej. Obenem pa se dobrihajo sedanjemu ministrskemu predsedniku g. Švehli, ki je rad v dobrih odnosih tudi s socialisti. A g. Švehli raste čez glavo v stranki dr. Hodža, znan nasprotnik socialistov. Odločno proti vstopu socialistov v vlado pa so vse ostale stranke vladne večine razen obrtniške (13 poslancev), ki je pripravljena vstopiti v vsako vlado za vsako ceno. —vy.

Odmevi Jouvenelovega odstopa.

Evropsko časopisje se obširno peča z izjavami De Jouvenela o priliki izstopa iz delegacije pri Društvu narodov. Velika večina listov priznava važnost in utemeljenost teh izjav in naglašajo, da jih poklicani krogi ne smejo prezreti. Posebno zanimiva so izvajanja »Neue Zürcher Zeitung«, ki piše med drugim:

»Tako se je tudi italijansko-jugoslovanskih konflikt, posebno pa dalekosežni problem tiranske pogodbe, na odločno željo g. Mussolinija, nasproti kateremu je Anglija iz svojih posebnih razlogov končno popustila, odtegnil ženevskemu forumu, dasi je vsled tega nad Jadranom in Balkanom obvisel temen oblak, iz katerega morejo prej ali slej švigati uničujoče strele. Razčiščenje tega vprašanja spada po našem mnenju med najlastnejše dolžnosti Društva narodov, kajti tu je treba spraviti s sveta počasi dozorevajoč konflikt, z eno besedo: preprečiti je treba vojno. Če Društvo narodov pred takimi nalogami kapitulira, ne da bi samo poizkusilo, da jih reši, potem seveda more pred narodi le izgubiti na prestižu. In De Jouvenelov opomin je v tem pogledu zaslužno dejanje, o katerem naj državniiki vesil razmišljajo.«

Ali pa ne bi mogle tudi male države v Društvu narodov več storiti, da ne bi velike države same oblastno gospodarile? Zopet je pred vratmi zborovanje Društva narodov, tega velikega demokratičnega organa, v katerem ne prihaja do izraza samo bistvo, marveč tudi vest Društva narodov v veliko večji meri nego v Svetu Društva narodov. Toda zboru Društva narodov še manjka lastna politika, lastna volja, lastno smotno postopanje, s katerim bi izvajala nad vesilami tak moralen pritisk, da bi se njihov glas ne mogel preslišati. Ako zbor Društva narodov ne čepoleg vesil v Svetu Društva narodov iz-

gubiti vsak pomen, mora svoje delo bolje organizirati in bolj smotno urediti. Predhodni stiki in pogovori, posebno med neutralci, bi mogli pripomoči do uspeha marsikaki akciji. Prihodnje zborovanje Društva narodov, ki ga na zunaj ne čakajo velike naloge, bi storilo prav, ako bi temeljito razmišljalo o novih metodah svojega dela.«

v London, 12. avg. (Izv.) Izstop de Jouvenela iz francoske delegacije pri DN je vzbudil tu veliko pozornost. Poudarjajo, da sta on in lord Cecil nastopala vedno najodločnejše za okrepitev DN, dočim je Chamberlain bolj zastopal načelo, naj DN ne posega preveč v razvoj dogodkov. Angleški krogi DN ne smatrajo tega koraka samo kot demonstracije proti Chamberlainovemu naziranju, temveč tudi kot znamenje za spremembo političnih razmer pri Društvu narodov.

Cerkveni vestnik

Rakovnik. Vse kaže, da se bo blagoslovitve zvonov in shoda sotrudnikov udeležilo mnogo ljudi tudi z dežele. Ministrstvo je udeležencem dovolilo polovično vožnjo. Vsak naj kupi na domači postaji cel vozni listek z mokrim žigom. Ta listek naj v Ljubljani ne odda, ampak obdrži za povratek. Na Rakovniku dobi izkaznico, da se je res udeležil shoda. — Slovesnost se bo vršila po sledečem sporedu: V nedeljo 14. avg. ob 2 popoldne zbiranje pri Samasovi zvonarni. Vsak naj posluša reditelja! Točno ob pol 3 sprevod na Rakovnik. Ob 3 kratek govor, nato blagoslovljenje zvonov (blagoslovi prevz. g. dr. Dominik Premuš, pomož. škof v Zagrebu). Po blagoslovu darovanje za zvonove zunaj cerkve. Nato se potegnejo zvonovi v zvonik. Zvečer o pol 8 govor na dvorišču, nato procesija s kipom Marije Pom. kr. in otvoritev zvonov. Procesija se vrši s prižiganimi svečami, ki se bodo dobile na stojnici pred svetiščem. Drugi dan prva sv. maša ob 4. Ob 5 sv. maša pred Najsvetejšim, nato govor. Ob pol 10 govor, nato pontifikalna sv. maša in shod sotrudstva. Popoldne ob pol 4 govor, litanije, blagoslov, darovanje.

Orel

Vrhnjsko orlovsko okrožje priredi v nedeljo, dne 21. avgusta, velik orlovski dan v Verdu pri Vrhniki. Spored: Dopoldne: Ob 8 zbirališče četa na glavnem trgu Vrhnike, nato sprevod v cerkev sv. Pavla k sv. maši, pri kateri poje cerkveni pevski zbor staroslovensko mašo. Po sv. maši odhod v vas Verd. Popoldne: Ob pol 4 velik telovadni nastop vsega okrožja. Po javnem nastopu družabna zabava. Sodelujeta dve godbi. Vstopnina: 8. 4 in 2 Din. Vsi prijatelji orlovstva vlijudno vabljeni.

Orlovski srenja v Hrušici je priredila v nedeljo dne 7. avg. t. l. plavalno tekmo, h kateri se je prijavilo 11 članov in 7 mladev. Da je bilo veliko zanimanje za tekmo, se je videlo na množici, ki je delala plavalcem lep špalir ob obeh straneh Ljubljanske. Za plavalni tek je bilo določenih 100 m na Ljubljanski. Točno ob 4.25 je zaplaval prvi član od odseka D. M. Polje, in vsaki 2 minuti je zaplaval drugi član. Za člani so prišli na vrsto mladi na isto razdaljo. Prvi je zaplaval ob 4.48. Po končanem plavalnem teku je predsednik komisije br. Pavlič razglasil rezultat plavalnega teka. Br. Franc Šešek od odseka v D. M. Polje je preplaval razdaljo 100 m v 1 minuti 16 sekund in je dosegel prvo častno diplomu. Br. Franc Obšček, član odseka D. M. Polje je preplaval isto razdaljo v 1 minuti 17 sekund in je dosegel drugo častno diplomu. Od mladev je Anton Svetek preplaval isto razdaljo v 1 minuti 17 sekundah in je dosegel drugo častno diplomu. Od mladev je Anton Svetek preplaval isto razdaljo v 1 minuti 17 sekundah in je imenovan za prvaka srenje mladev. Z. B.

Šah

ŠAHOVSKI TURNIR V KARLOVCU.

Pod okriljem jugoslovanske šahovske zveze prične v ponedeljek velik šahovski turnir najboljših amaterjev Jugoslavije. K turnirju se je javilo 16 igralcev, katerih imena prinašamo, kot slede: 1. Ciril Vidmar, 2. Zdenko Rupnik (Ljubljana), 3. Filipčić, 4. Agapijev, 5. Grenčarski, 6. dr. Singer (Zagreb), 7. Tot (Vršac), 8. Kurdjakov (Sisak), 9. Mešiček (Maribor), 10. Pirc (Maribor), 11. Acimović, 12. Nedeljković (Belgrad), 13. dr. Stein (Sombor), 14. Židovec, 15. Abraham (Karlovce), 16.

Bošan (Subotica). Če pregledamo imena udeležencev, lahko rečemo, da je turnir zelo dobro zaseden. Slovenija bi bila lahko zastopana z več igralci, toda težke gnotne prilike in odsotnost nekaterih izvrstnih amaterjev onemogoča večje udeležbo na tem turnirju. Upamo, da bosta naša ljubljanska igralca dosegla časten uspeh, ker spada oba med najnevarnejše šahiste Slovenije. Mariborčan Vasja Pirc pa je po našem mnenju favorit turnirja in to vsled svoje precizne, izredno ostre igre in vsled svojega velikega teoretičnega znanja. Mešiček, naš mariborski rojak, stopa prvič v šahovsko javnost. O njem vemo le to, da je ambiciozno, trdoživ igralec, ki nas bo mogoče prijetno iznenadil. O ostalih omenjamo rutinirane dr. Singerja, ki ga najdemo vedno med zmagovalci na naših turnirjih, nadalje Bošana iz Subotice, ki zmagaže s svojo izredno vztrajnostjo. Nekako »tajni tip« turnirja pa je Rus Vsevolod Agapijev, ki vzbuja vedno pozornost vsled svoje nevarne in izredno pretkane igre. Ostali udeleženci so vsi dobri amaterji, ki pa po našem mnenju ne bodo dosegli višjih mest na tabeli. Razpisana so sledeča darila: I. 1500 Din, II. 1200 Din, III. 800 Din, IV. 600 Din, V. 400 Din, VI. 300 Din, VII. 200 Din. O poteku bomo poročali. — urednik

Naznanila

Jutri v nedeljo gremo na vrtno veselico Prosvetnega društva pri Sv. Krištofu na vrtu g. Kačiča na Dunajski cesti. Začetek ob štirih popoldne. Za zabavo in drugo preskrbljeno! Čisti dobiček je namenjen knjižnici in pričakujemo obilne udeležbe.

»Kazan« je naslov senzacionalni filmski drami, ki se predvaja v nedeljo ob 7 in ob 9 zvečer v Mladinskem domu na Kodeljevem. Cene znižane. Za mladino ob 7. Roman »Kazan ali volji pes« je izhajal v Slovenčevem podlistku. Knjiga se dobi v Jugoslovanski knjigarni.

Prostovoljno gasilno in reševalno društvo Lavca priredi dne 14. avgusta ob 2 popoldne veselico na vrtu g. Iv. Ogrina z zelo mnogovrstnim sporedom. V slučaju neugodnega vremena se ista preloži na 21. avgusta.

Zveza delovodij in industrijskih uradnikov priredi 14. in 15. t. m. dvodnevni izlet na Jesenice z raznovrstnim sporedom. Člani in prijatelji društva, udeležite se polnoštevno!

Blagoslovljenje gasilske zastave bo proslavilo v nedeljo 14. t. m. prostovoljno gasilno društvo v Komendi pri Kamniku. Nova zastava je krasno, umetniško delo tvrdke J. Neškudla v Ljubljani, kateri izreka društvo vsestransko priznanje. Ob svečanem blagoslovljenju bo poklonila kumica zastavi zlatovezen trak, sledilo bo zabijanje žebeljev in slovesna predaja zastave zastavonoši. Proslavi bodo prisostvovala vsa okoliška gasilna društva z zastavami, oddaljenejša so prijavila odposlanstva. Proslavo bo zaključila pestra zabava, ki bo združila gasilce in prijatelje gasilstva v pravem narodnem veselju. Vsem kličemo dobro nam došli in na pomoč! Prostovoljno gasilno društvo v Komendi.

DVA AVTOMOBILA PADLA V PIAVO.

v Rim, 12. avg. (Izv.) V bližini Belluna je zadel avtomobil v drug avtomobil. Oba voza sta padla v valove Piave 15 metrov globoko. Ena oseba je bila takoj mrtva, osem pa težko ranjenih.

POTRES V ITALIJI.

v Rim, 12. avg. (Izv.) V Tolentinu so danes dopoldne čutili dve minuti trajajoč potres, katerega je spremljalo močno podzemeljsko bobnenje. Ljudje so preplašeni bežali iz hiš. Potres ni povzročil nikake škode.

Občni zbor

Duhovn. podpornega društva

bo v četrtek 25. avgusta 1927 ob 15 pop. v »Jugoslovanski tiskarni« z naslednjim dnevnim redom:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika in blagajnika.
3. Poročilo pregledovalca računov.
4. Slučajnosti.

V Ljubljani, dne 3. avgusta 1927.

ODBOR.

Gospodarstvo

Stanje hmelja pri nas in drugod.

VIII. poročilo Hmeljskega društva za Slovenijo o hmeljskih nasadih. Zatec, 7. t. m. Po hudi vročini je izdaten dež ponoči dne 3. t. m. premočil hmeljske nasade, jih osvežil in ohladil. Zaližbog je bilo med padavino tudi nekaj toče, ki je posameznim hmeljarjem povzročilo obšutno škodo, vendar le-ta ne bo vobče izdatno vplivala na množino letošnje trgatve. Kakor je hmelj prišel neenako cvečeti, tako je tudi njegov prehod od cvetja v kobule neenak, kar bo povzročilo spodbiranje hmelja. Kakor smo že poročali, je letos golding nastavljen manj cvečja kot v minulem letu, vendar pa pričakujemo z ozirom na povečano s hmeljem zasajeno ploskev, isto množino, seveda le pod pogojem, da se hmelja do trgatve ne bo lotil še kak ne-ljubi prijatelj. Hmelj bomo pričeli obirati v teku enega tedna. Tuji prekupci že prihajajo. — Društveno vodstvo.

Zatec, CSR 9. t. m. Po vsestranskem in temeljitnem ogledovanju hmeljskih nasadov našega okoliša poročamo o njih stanju sledeče: Začetkom javljena neenakost v stanju naših hmeljnikov je izginila le deloma. Sicer se nahajajo obične, v katerih se je stanje izdatno izboljšalo, pa tudi takšne, v katerih se je stanje izdatno poslabšalo. Škoda, povzročena spomladi po bolhaču, je le deloma poravnana. Večina teh nasadov je slabih, rastline v njih so vitke in koničaste. Presenetilo nas je, da se je zadnji teden pojavilo tudi poškodovanje po črni rosi. Slabi so tudi nasadi, ki so spomladi trpeli radi mokrote. V drugih delih okoliša so pa nasadi bujni in prav lepi. Stanje nasadov v okolici Zateca se torej lahko označi za mešano. Pričakujemo torej ali dobro, ali srednje letino; kar je pa odvisno od vremena. — Zveza hmeljskih društev.

Tržna poročila.

Hmelj. Iz Zateca (Češkoslovaška) poročajo z dne 9. t. m.: Zadnje dni znaša dnevni promet 30—80 stotov. Cene se gibljejo od 2250—2500 Kč za 50 kg ekskl. 2 odstotka prom. davka za stari hmelj.

Bombaž. Pred nedavnim je bila objavljena uradna cenitev letošnjega pridelka, ki se glasi na 13,5 milijona bal. Splošno pa je trg računel na 14—15 milijonov bal. Ta objavljena cenitev je takoj izpremenila tendenco na vseh tržiščih bombaža. K tej cenitvi je pripomnilo, da se je lanske istočasna uradna cenitev izkazala za 2,3 milijona bal prenizko. Sicer pa je bombaž že celo v dviganju. Koncem lanskega leta je znašala cena okoli 12 centov za angl. funt (0,453 kg), do konca julija t. l. je v New Yorku narasla do maksima 18,95 centov. Sedaj cene zopet narastajo, kar je v zvezi z omejeno uradno cenitvijo.

Svince. Cene svinca, ki so do konca julija ostale stalne, padale, so se v avgustu t. l. pričele stabilizirati in celo prešle v dvig. Dočim je v južni Evropi svinca v New Yorku 6,40, je te dni narasel na 6,75 centov; podobno so se dvignile cene na drugih važnih tržiščih svinca. Ta zopetni dvig cen svinca je pripisovati statističnemu položaju trga kakor tudi temu, da je prenehal boj med velikimi producenti, ki so se menda pobotali.

Petrolej. Produkcija petroleja stalno narasča, v prvi polovici t. l. je padla samo v Mehiki, v Uniji n. pr. je narasla od 360 na 442 milijonov sodov. Zaradi nadprodukcije so nekateri ameriški okrajji začeli omejevati produkcijo, vendar do sedaj brez uspeha. Seveda je ta nadprodukcija pritisnila na ceno, ki so v New Yorku padle od 19,15 centov za galon v začetku leta na 16,15 centov v avgustu. Na našem tržišču so se nasprotno cene celo dvignile, kar je pripisovati kartelu 3 velikih uvoznih trgov, ki skušajo priversti k sebi še dve svobodni firmi, od katerih je ena v Sloveniji.

Avtomobili v Uniji. Sedaj se nahaja na ameriškem avtomobilskem trgu okoli 620 avtomobilskih modelov ameriške provenjenke. Cene teh avtomobilov so: 260—6000 dolarjev za voz, kar odgovarja 20.500—342.000 Din. Iz tega se vidi, kako drago nas pridejo stat avtomobili v naši državi. Teh 620 modelov je produciralo 43 podjetij.

Nikolaj Ljeskov:

Začarani romar.

— O-ha! — sem pomislil, — tak tako ti poješ zdaj, bratec? — In sem mu rekel: — Kaj pa hočemo zdaj početi?

— Veš kaj, — je rekel, — tržili bomo s konji. Hočem, da zahajajo zopet k meni konjerejci in častniki.

S konji tržiti je malovredno delo in tudi ni za gospode. A mislil sem: Naj se dete zabava kakor hoče, samo da ne joka — pa sem mu rekel: — Naj se zgodi po vaši volji.

Pričeli smo s konjsko kupčijo. Od začetka je bil knez takoj ves vnet za to zabavo. Če je kje dobil kaj denarčkov, je takoj nakupil konj, in sicer vseprek, ne da bi izbiral: ni me poslušal... Nakupili smo celo čredo, a kupcev ni bilo... Knez se je tega takoj naveličal, pustil je konje in pričel rogoviliti, kakor je naneslo. Zdaj je začel graditi mehanični mlin, dotleje neznan, zdaj zopet otvoril sedlarsko delavnico. Povsod je zašel v zgubo in dolgove in si naravnost značaj pokvaril... Ni ga držalo doma, vedno je letal sem in tja in bogve kaj iskal... Gruša pa je ostala sama, pa še v takem stanju... Zanosila je. Dolgčas ji je bilo. »Malo ga vidim,« je govorila, a se je vendar premagovala in hotela biti obzirna. Čim je zapazila, da se je knez naveličal po enem ali dveh dneh sedeti doma, takoj mu je sama rekla:

— Ali ne bi kam šel, demant moj briljantni, — mu je rekla, — da bi se razvedril. Kaj bi sedel z menoj, ko sem tako preprosta in neučena.

Vedno ga je bilo takoj sram teh besed, poljuboval ji je roke in se par dni premagoval. Če pa je potem izletel, ga ni bilo kmalu nazaj, in mi je vselej naročal, naj pazim na Grušo:

— Varuj jo, napoljšoštovani Ivan Severjanov,

Rastoča važnost Holandije na mednarodnem trgu kapitala. Najnovejša statistika o deležu Amerike, Anglije in Holandije kažejo na rastočo važnost Holandije na mednarodnem trgu kapitala. Mesečne inozemske posojilne emisije so znašale l. 1925. v New Yorku 225 milijonov holandskih goldinarjev, v Londonu 16 in v Amsterdamu 21, leta 1926. povprečno mesečno New York 238, London 48 in Amsterdam 25; v prvi polovici letos: New York 294, London 32 in Amsterdam ravno tako 32 milijonov goldinarjev.

Reparacije. Generalni agent za reparacije objavlja svoje poročilo za mesec julij, ki je enajsti mesec tretje anuitete po Dawesovem načrtu. Ta tretja anuiteta traja od 1. septembra 1926. do 31. avgusta 1927., določa plačilo Nemčije na 1500 milijonov mark, in sicer 1200 po določenih načrta ter 300 milijonov iz remiškega proračuna. Skupno bo Nemčija plačala 1926-1927 okoli 370 milijonov dolarjev ali čez 20 milijard dinarjev. Po najnovejšem izkazu so znašali dohodki za to vsoto 1500 milijonov v enajstih mesecih 1926-27 t. j. do 31. julija 1927. 1209 milijonov mark. Upoštevati je treba, da pridejo v avgustu t. l. izredna vplačila. 25. avgusta se vplača 2. letni obrok za obresti industrijskih obligacij. Poleg tega se nahaja v blagajni agenta sedaj 170,7 milijona mark. V prvih 11 mesecih je bilo državam izplačanih 1034 milijonov mark, od tega naši državi 38.850.000 mark, deloma za okupacijske stroške, deloma v dobavah in na podlagi Reparation Recovery Acts v nakazilih v gotovini, oz. devizah.

Borza

12. avgusta.

Na današnjem sešanku je bila privatna ponudba deviz znatna, vendar jih ni bilo mogoče radi pomanjkanja povpraševanja oddati. Dosti privatnega blaga je bilo v devizah: New York, potem Berlin, Trst, Praga in Dunaj. Narodna banka pa je krila potrebo v Londonu in Curihu.

DENAR.

Ljubljana. Devize: Berlin 13.53 bl., Curih 10.985—10.965 (10.95), Dunaj 7.9925—8.0225 (8.0075), London 275.80—276.60 (276.20), New York 56.79 bl., Praga 168.20—169 (168.60), Trst 308.23—310.25 (309.25).

Zagreb. Amsterdam —, Berlin 13.5125—13.5425, Curih 10.935—10.965, Dunaj 7.9904—8.0204, London 275.85—276.65, New York 56.70—56.90, Praga 222—224, Praga 168.20—169, Trst 308.28—310.28.

Curih. Belgrad 9.135, Amsterdam 207.90, Berlin 123.80, Budimpešta 90.50, Madrid 87.70, Dunaj 73.08, London 25.21, New York 518.75, Pariz 20.32, Praga 15.38, Bukarešt 3.21, Solija 3.75, Varšava 58. Trst 28.23.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. Celjska 197—199, Ljublj. kreditna 142 den., Merkantila 90 bl., Prastredionca 850 den., Kred. zavod 160 den., Vevče 135 den., Stavbna 56 den., Sešir 104 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 85, Agrari 50, vojna odškodnina 351—353, alt. avg. 351—353, Hrv. esk. 91 den., Hipobanka 91 den., Jugobanka 55 den., Prastredionca 850 den., Ljublj. kreditna 142—145, Sečera 480—495, Drava 525, Slavonija 13—16, Trbovlje 460—470, Vevče 135—142.50.

Don. savska jadr. 71.90, Zivno —, Hrv. esk. 11.20, Jug 11, Hipo —, Alpine 43.40, Greinitz —, Leykam 12.50, Trbovlje 60.25, Kranjska Industr. 42.60, Dušik-Ruše 32, Gutmann —, Mundus 166.50, Slavex —, Slavonija 1.80.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.495, Kodanj 190.10, London 34.50, Milan 38.665, New York 709.90, Pariz 27.82, Varšava 79.275. — Valute: dolarji 708.30, francoski frank 27.82, lira 38.85, dinar 12.555, češkoslovaška krona 21.0425.

Praga. Devize: Lira 183.75, Zagreb 59.40, Pariz 182.80, London 164, New York 33.95.

Dinar (deviza) v New Yorku 176, Londonu 276.50, Berlinu 7.50.

BLAGO:

Ljubljana. Les: zaključki: suha bukova drva fko vag. nakl. postaja 1 vag. po 19.50, trami glava-glava, tesani po kupčevi noti fko nakl. postaja 2 vag. po 280. — Tendence neizpremenjena. — Deželni pridelki: kurzi in tendence neizpremenjena. Zaključkov ni bilo.

Polzvedovanja

Na Ježici se je našlo več kg usnja. Dobi se pri Francu Urbanu Na Ježici št. 5.

Sport

AUTOMOBILSKA IN MOTOCIKLISTIČNA DIRKA NA LJUBELJ.

Automobilska dirka na Ljubelj dobiva vedno bolj značaj mednarodne tekme. Prijave, ki se vedno bolj in bolj množijo, kažejo, da se bo vnel hud boj med našimi domačimi vozači in prijavitelji iz tujine. Nad vse zanimiva bo vsjed tega hitrostna tekma avtomobilov, za katero so se dosedaj prijavi sledeči: dr. ing. Karl Imhof na Austro-Daimlerju, Filip grof Berckheim, grad Weinheim (Nemčija) na Mercedes-Benz (danes najsilnejša znamka v Nemčiji), komercialni svetnik Linniger, Graz, na Steyr-Supersport, Herman prinč zu Leiningen, Amorbach (Nemčija) na Bugatti-Supersport. — Dalje naši znani vozači in večkratni zmagovalci: K. Cerri, Braslovče, na A. D. 8.1-Sport, nadalje najboljši belgajski vozač Radovan Savatić na Alfa-Romeo, znani sportnik iz Zagreba Edo Funk na A. D. M-Sport, zmagovalac na zadnji zagrebški internacionalni dirki g. Willy Strehler, Ljubljana, na Ansald-Sport itd.

Za izletnike, ki želijo videti nedeljsko dirko, ki se začne ob 10 dopoldne, je I. in II. gorenjski vlak zelo praktična zveza. Polovična vožnja je zagotovljena. Avtomobilistom, ki si hočejo ogledati to zanimivo tekmo, priporočamo, da si pravočasno preskrbijo nakaznice za parkprostore pri tajništvu Avtomobilskega kluba Sekcije Ljubljana. Tekma se bo vršila približno do 2 dopoldne in priredi Avtomobilski klub Kraljevine SHS Sekcija Ljubljana v svojih prostorih na Kongresnem trgu 1 ob 8 zvečer razdelitev daril, zvezano z družabnim večerom, pri katerem svira znana Jazzband-godba Nagode. Vsi člani Avtomobilskega kluba in Motoklubov kakor tudi prijatelji tega sporta se vabijo, da prisostvujejo tej prireditvi.

MOTOCIKLI NA LJUBELJU.

Prejeli smo od Avtomobilskega kluba obvestilo, da se je za Ljubelj prijavi rekordno število motociklov ter da so zastopani med njimi tudi najboljši avstrijski in češki vozači. Opozorjamo pa na sledeče: Avtomobilski klub Sekcija Ljubljana nam javlja, da morajo biti vozači kakor tudi sovozači na tekmi in pri treningu opremljeni s čeladami ter da morajo pri tekmi pokazati svoja vozna dopustila ter verifikacijske dokumente. Proga na Ljubelj je za motocikliste posebno zanimiva, ker menda na celem svetu ni enakih klancev v kurvah in se izkaže vozač prav posebno pri vožnji ovinkov. Ne le dirka, marveč tudi ocenjevalna vožnja bo nudila gledalcem zanimivo sliko. Vozači, tudi najboljši, morajo rabiti vsu rutino, da svoje stroje na ovinkih držijo in vso vožnjo umetnost, da motorja ne preobtežijo. Motociklistična dirka na Ljubelj bo pa tudi pokazala tehnični napredek motociklizma in gradnjo strojev ter podala jasno sliko o tem, kaj premore tehnika v teku enega leta.

LAHKOATLETSKO PRVENSTVO SLOVENIJE POEDINEV ZA L. 1927.

V dneih 14. in 15. t. m. se vrši na igrišču SK Ilirije s pričetkom ob 16. moško prvenstvo LLAP-a za poedince. Nastopijo najboljši atleti

Ljubljane, naši najmočnejši zastopniki atletike v Sloveniji. Poudariti je treba, da ne gre v tem boju za točke, temveč za nastop je le nekaka kontrola vsakega atleta za sebe, koliko je napredoval od prejšnjega leta. Klubi se ne bijojo za točke, boj se vrši le med atleti v svrhu doseženja čim boljše plasmaja v plemenitem boju za najvišji cilj vsakogar — priboriti si častni naziv prvaka Slovenije za l. 1927. Prvak želi postati pač vsakdo, treba pa je izredno naporega in dolgotrajnega vježbanja.

Lanskoletni prvaki so bili: na 100 m in skok v dalj: dr. Perpar, 200 m: Stepišnik, 400 m: Omerza, 800 m: Arhar, 1500 m: Gaberšek, 5000 m: Slapničar, 4 × 100 m: ASK Primorje, disk: Šmeruš, kladivo: Slamič, krogla: Zupan, kopje: Orehek, skok v vis in ob palici: Gregorka, troskok: Froelich. Ti atleti bodo seveda z vsimi močmi skušali tudi letos ohraniti prvenstvo in bodo napeli vse moči, da se novo vstajajočim talentom z uspehom zoperstavijo. Boj bo vsakakor oster in napet.

Letos je tekmovalni program precej spremenjen in stavlja na atlete mnogo večje zahteve. Posebno utegne biti zanimiva švedska štafeta 400. 300. 200. 100, ki je nova v programu. Tekmovalni program je sledeči: 14. avg.: 100 m predteki, skok v dalj, 100 m semifinale, kopje, 100 m finale, skok v vis, 4 × 100 m predteki, 1500 m, 200 m predteki, krogla, 400 m predteki. 15. avg.: 4 × 100 metrov finale, troskok, 200 m semifinale, disk, 200 m finale, 5000 m, 400 m finale, skok ob palici, 800 m, kladivo, 400 × 300 × 200 × 100.

Vstopnina bo v svrhu propagande zelo nizka in bo vsled tega vstop vsakomur omogočen. Občinstvo se opozarja, da se v vsakem oziru ravna po navodilih rediteljev, da se na ta način omogoči redno in hitro izvedbo tekmovalnega programa.

NOGOMETNE TEKME ZA POŠKODBENI FOND LNP-a 14. IN 15. T. M.

I. kolo: Jadran : Krakovo — Primorje : Hermes — Ilirija : Slovan.

Po enomesečnem odmoru se vrše jutri, v nedeljo in na praznik na igrišču ASK Primorja prve tekme letošnje jesenske sezone. Tekom poletnega odmora, ki traja sedaj izveniširjo že dva meseca, so vsi klubi zelo spremenili in predrugačili svoja I. moštva. Momentano kvaliteto posameznih klubov in njihove izgleda za bližnjo jesensko prvenstveno tekmovalje se bo dalo prav dobro presoditi že v prvih nastopih jutri in na praznik.

I. kolo tekem za poškodbeni fond LNP-a, ki ga morejo absolvirati klubi v najmočnejših sestavih — tudi z igralci, ki v prvenstvu že ne smejo nastopati — obeta prineseti zelo zanimive in živahne tekme ter po daljšem presledku zopet zbrati na igrišču večino publike, ki čuti in simpatizira z našim sportom. Sportno publiko opozorjamo na te tekme posebno, ker je presežek namenjen fondu za pomoč poškodovanim in obolelim igralcem naših nogometnih klubov, torej v namen, ki zasluži vsestransko podporo.

Tekme se vrše po sledečem redu: v nedeljo ob 16. uri Jadran : Krakovo, ob 17.30 Primorje : Hermes; na praznik ob 17.30 Ilirija : Slovan.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 12. avgusta 1927.

Višina barometra 308,8 m

Opazovanja	Barometer	Temperatura v C°	Rel. vlažn.	Veter in brzina v m	Oblačn. 0—10	Vrsta padavin		Najvišja temp.	Najnižja temp.
						ob opazovanju	v nočeh		
Ljubljana (dvorec)	7	760,3	17,0	86	mirno	3		28,2	14,8
	14	738,1	28,1	51	E 3	7			
	21	759,9	22,4	69	NE 5	10			
		759,9	21,0	70	NW 5	5		30	16
Maribor								33	
Zagreb								31	19
Belgrad	8	760,2	26,0	43	SE 4	0		31	13
Sarajevo		761,2	21,0	57	mirno	0		33	14
Skopje		761,8	24,0	47	mirno	0		28	13
Dubrovnik		759,8	22,0	55	mirno	0		36	24
Split		759,1	26,0	73	mirno	1		26	16
Praga	7	759,3	18,0	—	SSW 8	3	dež		

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visiki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Dunajska vremenska napoved za 13. avgusta:

spremenljivo s tendenco k zbolšanju, pričakovati je lokalnih neviht, vroče.

— mi je rekel, — ti si umetnik, ne tak prazen nič kakor sem jaz, temveč pravi, visoko odstoten umetnik. Zato se tudi z njo znaš pogovarjati, da se oba zabavata. Mene pa ti »briljantni demant« vselej zazibljejo v spanec.

Rekel sem:

— Zakaj to? Saj pride njena beseda od ljubečega srca.

— Vem, da pride od ljubečega srca, a vendar je neumna in sem se je že naveličal.

Ničesar mu nisem odgovoril, a postal sem od tega časa stalen gost pri Gruši. Če ni bilo kneza doma, sem jo obiskal dnevno dvakrat v njeni hišici na dvorišču, pil sem čaj in jo tudi razvedril, kakor sem vedel in znal.

Moral sem se namreč pobrigati za razvedrilo, ker mi je tožila, če je le bila zgovorna:

— Dragi moj, zvesti prijatelj, Ivan Severjanovič, — je vedno povzela, — hudo me tare ljubosumnost. Seveda sem ji začel prigovarjati:

— Kaj bi se mučila: naj bo, kjer hoče, končno se itak povrne k tebi.

A Gruša se je ob taki priliki vselej zjokala, se bila z rokami po prsih in rekla:

— Ne, povej mi rajši... ne prikrivaj mi, moj zvesti prijatelj, kam zahaja on?

— Pri gospodi je, pri kakem sosedu ali v mestu.

— Ali ni tam kje nje, s katero se mi bo izneveril? Povej mi: nemara je katero imel rad, še preden je mene spoznal in se zdaj povrnil k nji? Ali pa se hoče morda, neusmiljeni, oženiti? — Oči so se ji ob tem tako lesketale zraven, da jo je bilo strah pogledati.

Tolažil sem jo, a si vendar mislil:

— Kdo naj ve, kaj tam dela, — ker smo ga malokdaj videli v tem času.

Popolna oblika pri očetovskem imenu z »ovič« kaže spoštovanja.

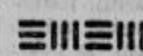
Medtem me je Gruša vedno prosila, odkar jo je grizla misel, da se bo knez oženil:

— Ljubi, zlati Ivan Severjanovič, prijatelj dragi, pojdi no v mesto. Naprezi konje in natančno o njem poizvedi, kaj vse uganja. Potem mi boš pa vse po pravici povedal.

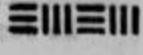
Silila je vame s tem vedno bolj in me tudi končno ganila. — No, naj pa bo, — sem pomislil, — peljal se bom, četudi me ni veselilo. Saj ji ne bom odkril vsega za slučaj, da bi zvedel kaj slabega glede nezvestobe. Ogledal si bom pač samo, da bo končno vse jasno.

Našel sem pretvezo, češ, da moram v mesto sam, ker bo treba nakupiti zelišča za konje pri zeliščarjih. Nisem tudi potoval kar na slepo, temveč sem si izmislil zvijačo, da bi zagrabil stvar na pravem koncu.

Gruša ni vedela, — in tudi slugam je bilo strogo prepovedano, ji o tem kaj povedati, — da je imel knez v mestu, preden je prišla ona, še neko drugo ljubezen. Tej gospej je bilo ime Jevgenija Semjonovna, bila je iz plemenite rodbine in hčerka po nekem tajniku. Slovela je po vsem mestu, ker je prav spretno igrala na glasovirju. Sploh je bila zlata duša in tudi jako čedna. Z mojim knezom je imela hčerko. Ščasnose se je bila nekam zredila, pa so pravili, da jo je zavoljo tega knez pustil. Vendar je kupil za njo in za hčerko hišo, ker je ta čas imel še veliko premoženje. Zdaj sta obe živeli z dohodki, katere je nesla hiša in sta v njej tudi stanovali. Knez ni Jevgenije Semjonovne nikoli obiskal, odkar jo je bil odpravil s tistim darilom. A naši sluga je niso pozabili, kajti bila je z njimi v starih časih vedno prijazna. Če je nanesla prilika, da so prišli v mesto, so je vedno obiskali: saj so jo vsi imeli radi in se jim je tudi smilila. Gospa je tudi ostala jako postrežljiva napram vsem našim ljudem in je vpraševala po knezu.

LJUDSKA KNJIZNICA iz založništva Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani: 28. zvezek. A. Sheehan, Nollag, Povest irskega dekleta. 24 Din., vez. 32 Din. — 29. zvezek. A. Marby, Hanka. Lufsko-orbska povest. 22 Din., vez. 30 Din. — 30. zvezek. Haggard, Hči cesarja Montezuma (v tisku). — 31. zvezek. C. Lorenzini, Storžek in njegovo burkasto življenje. 14 Din., vez. 22 Din. — 27. zvezek. Pregeli, Otoci solca (v tisku).

Juniorske tekme za prehodni pokal SK Ilirije se nadaljujejo danes, jutri in na praznik na igrišču SK Ilirije v sledečem redu: danes ob 17.45 igra Ilirija in Jadran, jutri, v nedeljo, dopoldne ob 8.30 Krakovo in Mara ter na praznik ob 8.30 Ilirija in Krakovo. Prehodni pokal je razstavljen v izloži trgovine J. Gorec na Dunajski cesti.

ISSK Maribor : SK Zeleničar 3:1 (2:0). V četrti popoldne je SK Zeleničar absolviral drugo poizkusno tekmo ter dosegel dokaj ugoden rezultat, kar je predvsem pripisati šibkejši postavi Maribora, deloma pa tudi neodločnosti njegovega napada, ki je zavozil nešteto najsigurnejših šans. Dobro sta se uveljavila Koren in Kirbiš. — Zeleničarji so predvedli povprečno igro, brez odločnejših potez. Za nasprotnikom so v vsakem oziru zaostajali. Hrbenitica moštva je krilska vrsta, ki pa vspricho povprečnosti ostalih igralcev ne zaleže. Napad je bil najslabši del moštva. Sodil je g. Nemeš slabo in površno.

OLIMPIADA, SKRBI IN UPANJE.

Dopis iz Amsterdama pripoveduje: Priprava na olimpiado nam ne prinaša samo čistega veselja. Nizozemski olimpijski odbor ima dosti več stitnosti, kot je bil pripravljen nanje ob prevzetju olimpijskih priprav. Najprvo je bila holandska država, ki je odredila vsako pomoč. Denar so morali dobiti od zasebnikov, in ti ga bodo hoteli imeti nazaj, pa še dobro obrestovanega. Kakšni bodo dohodki l. 1928? Kot najbolj zanimanje vzbujajo tekme je dal odbor v bilanco nogomet in tenis; pa še sedaj ni gotovo, če bodo igrali v Amsterdamu nogomet in tenis ali ne. Pripravljalni odbor v Amsterdamu apelira na vse mogoče zvezne inštanče, njegovi člani se vozijo po svetu okoli, poudarjajo dobro voljo, a katero se je lotil pripravljali odbor prvih del in poudarjajo dolžnost drugih, da te dobre volje ne razočarajo; pa kljub temu stvar ne gre naprej. Za pomirjenje holandskega javnega mnenja je predsednik odbora Schimmelpenninck izjavil, da ni treba imeti nobenih skrbi glede finančne plati podjetja, tudi če nogomet ne bo na olimpiadi. Če mednarodna nogometna zveza ne bo pristala na udeležbo, hočejo vplesti najbrž neoficijelne nogometne tekme. Glečena smo že večkrat pisali.

Tudi veslanje ni čisto v redu. Amsterdamci bi radi videli, da bi se vršilo na Amstel, ki sega noter v sredino mesta; od mednarodne veslaške zveze odposlana strokovnjak Florini in Mühlegst sta pa Amstel odločila kot nepriljavno in sta se odločila za kraj daleč proč od mesta. Vseled tega bi trpel obisk in s tem blagajna. Zaenkrat hočeta privediti v letošnjem septembru dve holandski veslaški zvezi na Amstel mednarodno regato, mišljeno kot predvajo za olimpijske igre. Dolžina proge znaša 1635 m. Dirke bodo sledeče: čoln z dvema veslačema brez krmarja, čoln s štiri veslači brez krmarja, čoln z osemimi veslači.

Holandska kolesarska zveza bo v sporazumu z olimpijskim odborom priredila štirimesečno dirko po Holandiji. Ta vztrajnostna tekma se bo vršila še ta mesec, od 17. do 22. in bo mednarodna.

Prijav za lahko atletiko je že zelo veliko. Cator bo gotovo prišel. Poljska bo poslala 150 tekmecev, Nizozemska Indija pridno trenira itd. Glede nastanitve so si zagotovile naslednje sledeče države stanovanje in prehrano: Holandska, Švedska, Švica, Ogrska, Anglija, Nemčija. Zedinjene države in Finska bodo poslale vsaka poseben parnik, kjer bodo tekmovalci stanovali. Jugoslovanski tekmeči bodo stanovali v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani itd.; tako bo sprilo in enovitega delovanja našega olimpijskega odbora stanovanjsko vprašanje rešeno v vsestransko zadovoljstvo.

Mesto Amsterdam je v pričakovanju velikanskega dotoka tujcev dalo zgraditi 50 novih tramvajskih voz. Nasproti kolodvoru so najeli Lloydovo hišo, ki bo v vseh nadstropjih služila kot informacijska pisarna. Pošto ministarstvo bo izdalo posebne olimpijske znamke, ki jih bodo nekoliko dražje prodajali kot je napisano. Diferenca gre olimpijskemu odboru v prid. Razstavnji odbor pridno deluje, olimpiada umetnosti je pravkar razposlala povabila k udeležbi.

Izpred sodišča

Zanimiva razsodba deželnega sodišča. Pred dnevi se je vršila pred tukajšnjim deželnim sodiščem razprava proti dvajsetim pekovski pomočnikom, ker so, kakor je trdila obtožnica, s pomočjo javnega nasilja preprečili nekemu pekovski pomočniku, da bi prišel na vrhniški obdelniški sodišče. (Kakor znano, ljubljanske pekarnice ne obratujejo ob nedeljah.) Obtoženi pekovski pomočniki so namreč na vrhniški ustavili dne 10. aprila ob pol 6. zjutraj mojstrovega vajenca, ki je na vozu peljal dve košari peciva na vrhniško postajo. Nastal je seveda prepir, v katerega se je vmešal mojster in pa orožniki, ki so napravili protokol. Pri razpravi so se pomočniki branili, da so ščitili lastne interese ter so le dejansko hoteli izvajati zakon o zaščiti delavcev. Eden od obtoženec je pokazal senatu celo zakon o zaščiti delavcev, kar pa so sodniki odklonili, češ, da ga poznajo. Vsi obtoženci so bili oproščeni z motivacijo, da so branili lastne življenjske interese.

Ljudje se še vedno strašno radi preklajo, prepirajo in psujejo, pa naj je poletna sezona še tako prijetna, da celo tatovi respektirajo sodnike in jim privoščijo nekoliko oddiha. Prepirljivi jim tega najbrž ne privoščijo. Tako zveni »špetirske« je še vedno poln in avla na sodišču še vedno živahna in celo zanimiva. Te dni je prikorakal v dvorano samozavestni možakar Rudolf, za njim pa mlada žena, skoro bi rekli slabotna, 10. junija jo je na javnem dvorišču tik znane kavarne prav nerodno ozmerjal, kakor pač kdo zna. »Prokleta svinja, rinka mi daj nazaj, ki je od moje žene, saj imaš hlapca za moža, pa ne uradnika, konje naj proda, pa ti naj kupi rinko. Sramota za gospodarja, da ima take ljudi pod streho.« Govoril je preveč govorniško, tako, da so ga slišali tudi neprizadeti. Seveda ga je žena Stefka tožila. Sodnik, ki je itak že naveličan enakih in podobnih čenč, je resno predlagal spravo. »Poravnajte se, saj živita v isti hiši, kaj bi se vedno prepirala. Vi, Rudolf, lepo preključite vse, vi, Stefka, mu pa odpustite!« Jima je svetloval. »Kam pa pridem, že štiri leta odpuščam!« je povzela Stefka in sprava je bila onemogočena. Ker je bil Rudolf že večkrat kaznovan zaradi žaljenja časti, ga je sodnik obsodil na 48 ur zapora. »To je pa malo preveč!« je zavzdihnil Rudolf, pritožil se pa ni.

Minister n. r. Ivan Pucelj pred okrajnim sodiščem oproščen. Pred tukajšnjim sodiščem se je moral zagovarjati minister n. r. Ivan Pucelj. Tožen je bil zaradi lahke telesne poškodbe; tožil ga je Ivan Kordiš, češ, da ga je minister Pucelj v septembru 1924 tako močno udaril po glavi, da je krvaval in oblegal nezavesten. Po pričah se je krževal, da se je Ivan Kordiš zaletel v Pucelja, ga sunil v prsa in potem še v nogo in da je bil Pucelj povsem primorano oprizeti se silobrana; ni ga pa udaril po glavi, pač ga pa le odrinil od sebe. Sodnik je razglasil oprostitelno sodbo, izpodbil je pa veljavnost poslanske imunite v dobi razpusta skupščine.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 150 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Službo kot težak, konj, hlapec in podobno, išče mladenič, 24 let star, pošten in priden. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6265.

Proste službe

Mesarskega učenca močnega in pošten, staršev, se sprejme. Naslov v upravi pod št. 6231.

Krojaškega vajenca sprejme takoj trdka Anton Presker, Ljubljana Sv. Petra cesta št. 14.

Stavbni polir

zidarjev in več dobrih (tudi akordanti) dobi mesto v Ljubljani takoj pri gradbeni trdnici. — Naslov v upr. lista pod št. 6258.

Učenka

poštenih staršev se sprejme v manufakt. trgovino. Imeti mora 2 meseč. šoli. Oskrba pri starših. Cenj. ponudbe na upravo pod: »Manufaktura« št. 6236.

Sprejem več dobrih zidarjev in delavcev — Stavbno podjetje IVAN OGRIN, Ljubljana, Gruberjevo nabrežje št. 8.

Zajamčen zaslužek vsakemu! Reducirani, brezposelni, upokojenci itd., javite se osebno ali pisмено (tudi z dežele) za razpečevanje drž. vrednostnih papirjev in ur na mala odplačila. ZUMBULOVIC, Ljubljana Aleksandrova cesta 12.

Dijaki

POCENI DAM stanovanje in hrano deklici nižjega razreda. — Naslov v upravi: št. 6240

Pouk

Prvi jesenski KROJNI TEČAJ na Zaseb. Krojnem učilišču, Ljubljana, Stari trg 19 — dne 1. septembra. Revnejšim tečaj ceneje, nekaj se lahko plača z živili. Šiviljam in krojačem se brezplačno reko-mandirajo mesta. — F. POTOČNIK, član internacionalne anglo franco-ske Krojne šole, odlikovan na internacional. razstavi v Rimu z naslovom profesorja. 6232

Stanovanja

Preselitve izvršuje najcenejše »SLOVENIA-TRANSPORT« -sped. transport. družba Ljubljana, Miklošičeva c. 36, tel. 2718. 6204

Stanovanje

2 sob, kuhinje in pritliklin, cirka 500 m² vrta, odda s 1. sept. na Brinju ob Dunajski cesti Pokojniški zavod v Ljubljani.

Vrajem

2 lepi sobi s telefonom, v sredini mesta, oddam za pisarno. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6266.

Kdo prodaja?

Bukova drva lepa, popolnoma suha — cirka 45 m³ — kupijo nameščenci tobačne tovarne v Ljubljani. — Ponudbe s cenami franko tobačna tovarna, Ljubljana, poslali do 20. avg. na tobačno tovarno v Ljubljani pod: »Drva za nameščence« št. 6250.

Posojila

Posojilnice!

Za Zagreb se išče hipotekarno posojilo 300.000 Din. Intabulacija na prvo mesto. — Ponudbe s pogojem pod št. »Posojilo št. 6205« na upravo lista.

VLOGE

na tekoči (žiro) račun sprejema in obrestuje po dogovoru Elektna banka Ljubljana, Kongresni trg 9 (na vogalu Kino Matica).

Posestva

Stavb. parcele

velike od 410 do 550 m² prodaja IRMA SUŠNIK, Zaloška c. 21, Ljubljana.

Gostilna

dobro idoča, na promet. kraju — tik rudnika v Trbovljah, z lepimi gostilniškimi prostori, se vsled starosti proda. Cenj. vprašanja poslati na upravo lista pod št. »Dober promet« 6214.

Posestvo

pri Mariboru

9 orolov vinograda, viničarja, gospodarsko poslopje, sadonosnik, njive in gozd, lepo arondirano, se prodaja po ugodni ceni. — Informacije ALBERT VICEL, Glavni trg — Maribor.

Priporočam se Vam,

da si pri nakupu ogledate prvovrstne spalnice, jedilnice, kuhinje in dr. pohištvo. Cene konkurenčne. Točna postrežba. Zahtevajte cenik.

ANDREJ KREGAR tovarniška zalega pohištva
ST. VID nad Ljubljano (nasproti kolodvoru Vizmarje)

Predno nastopite potovanje

zahtevajte od svoje banke

B. C. I. TRAVELLERS' CHEQUES

Potovalni čeki BANKA COMMERCIALE ITALIANA v lireh, franc. frankih, angl. funtih in U. S. dolarjih so najenostavnejše in najsigurnejše sredstvo, da se ob vsakem času in v vsaki deželi lahko razpolaga s svojim denarjem.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš srčno ljubljani, dobri soproj, oče in svak, gospod

Anton Leitgeb

upravnik dolenjskih železnic in revident drž. žel. v p. v četrtke dne 11. t. m. po dolgi mučni bolezni, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragoga pokojnika bo v soboto, dne 13. avgusta 1927 ob pol 3 popoldne iz hiše žalosti, Medvedova cesta št. 32, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 12. avgusta 1927.

MIROSLAVA LEITGEB roj. BARAGA, soproga. — MARTINA LEITGEB, hčerka — in vsi ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod.

»SINDIKAT LOKALNIH ŽELEZNIC V SLOVENIJI« naznanja, da je njegov dolgoletni tajnik, gospod

Anton Leitgeb

revident drž. železnic v pok.

po dolgi mučni bolezni dne 11. t. m. preminul.

Pogreb se vrši dne 13. avgusta 1927 ob pol 3 popoldne iz hiše žalosti, Medvedova ulica 32, na pokopališče k Sv. Križu.

Blag mu spomin!

Predsedstvo sindikata lokal. železnic v Sloveniji.

Koruzo za krmo

oddaja najceneje veletrgovinska žita in moka A. VOLK, Ljubljana Realna cesta št. 34.

»RIMSKE TOPLICE« SLOVENIJA

radioaktivno termalno kopališče izobno proti rev. mi, išiasu, ženskim in živčnim boleznim. Penzija v pred sezoni 60, v glavni 80 Din. — Pojasnila daje ravnateljstvo. 2959

Kemična pralnica

in barvanje oblik v najrazličnejših barvah izvršuje delo v najkrajšem času pri najnižjih cenah
ANTON BOČ
Šelenburgova ulica 6/1. Tovarna Vič-Glince

ŽOLČNI KAMENČKI

Interesantno bralstvo o uspešnem zdravljenju žolčnih kamnov vam pošlje brezplačno lekarna pri Odreženiku Praga II. Vyšehradská tř. Píšíte a hol.

20% ceneje

vsa naročila po meri in popravila pri

Franc Szantner, Ljubljana

Šelenburgova ulica 1

prvovrstna specialna izdelovalnica čevljev za

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

občutljive in bolne noge.

Lipiski velesejem

od 28. avgusta do 3. septembra 1927

je najugodnejši kupčijski trg in največji velesejem v Evropi. Zastopanih je nad 1600 blagovnih skupin vseh strok, ter nad 10.000 razstavljalcev. — Znižane vozne cene, brezplačni vizum. Pojasnila daje častno zastopstvo: **Stegu, Ljubljana, Gledališka ulica 8, telefon 2925.**

Lipiski stavbeni velesejem

za časa splošnega velesejma
od 28. avgusta do 3. septembra 1927

Največja mednarodna razstava vsega stavbenega blaga in predmetov za splošno stavbenstvo, najnovejšo zidarstvo in konstrukcije, vseh vrst novodobnih kurjav, stavbni stroji, razstava blaga in strojev za gradnjo cest.

Posebne prireditve:

Nemški stavbeni teden
Zborovanje o gradnji cest
Nemška razstava opečnih stavb
Razstava »Naselbina«
Zborovanje raznih strokovnih zvez

Pojasnila daje
Častno zastopstvo **STEGU, Ljubljana, Gledališka ulica št. 8. Telefon 2925.**

Rabimo pri takojšnjem nastopu absolventa

usnjarske šole na Dunaju ali v FREIBERGU kot drugega kemika. — Ponudbe na tovarno **STROJIL MAJŠPERG**, pošta Pragersko.

NOVO! PREPRICAJTE SE! NOVO!

Znižane cene! Kdor hoče kupiti moderno in solidno izdelano **POHIŠTVO** naj si ogleda no: raznovrstno: vo zalogo pri **Egidiju in Karlu Erjavec, Brod** (poleg tacevskega mostu — št. Vid nad Ljubljano). Ogled tudi ob nedeljah. Za delo se jamči. (Daje se tudi na obroke.)

Najboljše KOLO in šivalni stroj

v materialu in konstrukciji je samo **GRITZNER, ADLER in PHÖNIX** Večletna garancija.

Najnižje cene, tudi mesečna odplačila samo pri

JOSIP PETELINC-U V LJUBLJANI ob vodi blizu Prešernovega spomenika

ZDRAVJE

moč, energija, sposobnost za delo in druge vrline zdravega človeka obstoje samo dotle, dokler so naše življenjske žleze zdrave in normalno funkcionirajo. Kako ohranimo v zdravem stanju naše žleze in ojačimo oslabele?

To se lahko doseže z vsprejemom v naš organizem specialnega ekstrakta življenjske žleze mladega bitja, kar je »KALEFLUID« D. Kaleničenka. »KALEFLUID« razkroja in odstranjuje iz organizma mokračno kislino in druge strupe, povrača organizmu zdravje, prejšnjo energijo, sposobnost za delo in povratek mladih let. Z eno besedo: »Kalefluid« prosto pomlajuje človeka. Desettisoč zdravnikov iz raznih dežel priznavajo »KALEFLUID« kot silno dobro zdravilo in ga priporočajo kot odlično sredstvo pri vseh vrstah živčnih in artrejskih boleznih. Za svoje zdravilne vrline je »Kalefluid« odlikovan na higijskih izo-zbah v Parizu, Londonu, Rimu, Bruslu in Florenci s 5 »grand prix« in 5 velikimi zlatinimi medaljami. »KALEFLUID« se prodaja v vseh večjih apotekah in drogerijah. — Brezplačno se pošlje vsakomur detajlna naučna literatura »Preporodjaj« z zdravniškimi ocenami in samozahvalami bolnikov. Obračati se je: Beograd, Katičeva ul. 1, Lit. S. 1, MILOŠ MARKOVIĆ. 6157